

Β') Τοῦ πληρεξουσίου Βάλτου, περὶ ἐλαττώσεως τοῦ ποιμνιακοῦ φόρου τῶν μὲν αἰγιδοπροβάτων εἰς λεπτά 25, τῶν δὲ ἀγελικῶν ἵππων καὶ Γελαδίων εἰς μίαν δραχμὴν.

Γ') Τοῦ πληρεξουσίου Σαλαμίνος, περιλαμβάνουσα· 1) περὶ καταργήσεως τοῦ περὶ στρατολογίας νόμου καὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἐθνοφυλακῆς, 2) περὶ καταργήσεως τῶν δασονομειῶν ὡς ἀνωφελῶν καὶ καταθλιπτικῶν εἰς τὸν λαὸν καὶ 3) διατὶ ἰδιοκτηταὶ τινες ἀγοράσαντες ἐν τῇ Ἀττικῇ Τουρκικὰ ζευχάρια ἐκ μόνης καλλιεργησίμου γῆς, ἤδη οἰκισιοποιοῦνται καὶ δάσκη καὶ τὸ χόρτον τῶν λειβαδίων.

Δ') Τοῦ πληρεξουσίου Ἀγρᾶφων, περὶ καταργήσεως τοῦ ὑπάρχοντος δικηγορικοῦ συστήματος παρὰ τοῖς δικαστηρίοις, καὶ νὰ ἔχη τὸ ἐλεύθερον ἕκαστος νὰ διορίζῃ ὅντινα θέλει πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν δικαστικῶν τοῦ ὑποθέσεων.

Ε') Τῶν πληρεξουσίων Ναυπακτοβενετίκου καὶ τινων ἄλλων προτεινόντων, 1) νὰ καταργηθῇ ὁλοτελῶς τὸ χαρτόσημον τῆς μελαίνης σφραγίδος, νὰ διατηρηθῇ δὲ μόνον τὸ τῆς ἐρυθρᾶς πρὸς γρῆσιν τῶ δικαστικῶν ἀποφάσεων καὶ συμβολαίων· 2) νὰ καταργηθῇ ὁ περὶ ὀπλοφορίας νόμος, καὶ διὰ τὴν δημόσιον ἀσφάλειαν καὶ ἡσυχίαν ἕκαστος νὰ φέρῃ χρονικὰ δικημονητήρια ἐπὶ ἀπλοῦ χάρτου· 3) νὰ καταργηθῇ ὁ φόρος τοῦ σαλώματος, τοῦ χρησιμεύοντος πρὸς κατασκευὴν καλυψῶν· 4) νὰ καταργηθῇ ὁ φόρος τῶν ζώων, τῶν μὲν λιανῶν κατὰ λεπτά 15, τῶν δὲ μεγάλων κατὰ λεπτά 50· 5) νὰ τροποποιηθῇ τὸ ὑπάρχον δημοτικὸν σύστημα καὶ νὰ εἰσαχθῇ τὸ τῶν ἐπαρχιακῶν δημογερόντων· 6) νὰ ἐλαττωθῶσιν οἱ δημοτικοὶ φόροι κατὰ τὸ ἕμισυ.

Σ') Τοῦ πληρεξουσίου Ἀθηνῶν, αἰτοῦντος νὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν καὶ ἀνταμειβθῶσιν, ὁμοῦ μὲ τοὺς παρὰ τοῦ συνταγματάρχου Μακρυγιάννη προταθέντας, ὡς προκινδυνεύσαντας ἐντὸς τῆς οἰκίας του εἰς τὴν μεταβολὴν τῆς 3 Σεπτεμβρίου, καὶ δώδεκα χωρικοὶ Ἀθηναῖοι, τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα σημειοῖ, οἵτινες πρῶτοι ἦλθον ἐκ τῶν χωρίων των ἀφ' ἐσπέρας τῆς 3 Σεπτεμβρίου τοποθετηθέντες εἰς τινὰ πλησίον τῶν Ἀνακτόρων θέσιν κατὰ τὸ σύνθημα.

Πετὰ ταῦτα ἀνεγνώσθησαν παρὰ τοῦ Γραμματέως τὸ εἰς τὰ πρακτικὰ τῆς χθесινῆς συνεδριάσεως καταχωρισθὲν σχέδιον ψηφίσματος, καὶ ἡ εἰς τὰ πρακτικὰ τῆς ΝΖ' συνεδριάσεως καταχωριθεῖσα περὶ τούτου πρότασις τοῦ πληρεξουσίου Βονίτσας.

Εἰς τὸν παράγραφον δεῦτερον τοῦ σχεδίου ὁ πληρεξούσιος Μεσολογγίου ἐνῶ γίνεται λόγος περὶ τῶν ψηφισμάτων τῆς ἐν Τροιζῆνι καὶ ἐν Ἀργεὶ Συνελεύσεως περὶ τῶν τριῶν νήτων καὶ

τῶν στρατιωτικῶν σωματίων, παρετήρησεν, ὅτι παρελείφθη νὰ σημειωθῇ τὸ αἰτιολογικὸν μέρος, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν φρουρὰν Μεσολογγίου· ὅθεν ἐπρότεινε νὰ προστεθῇ εἰς τὸν ῥηθέντα παράγραφον μετὰ τὸ περὶ τῆς ἐν τῇ Ἀκροπόλει Ἀθηνῶν φρουρᾶς τὸ ἐξῆς αὐτὸν ἐ. παράγραφον τῶν πρακτικῶν τῆς ΚΔ'. συνεδριάσεως τῆς ἰδίας Συνελεύσεως, ἐνῶ γίνεται λόγος περὶ τῆς φρουρᾶς Μεσολογγίου».

Ἀνεγνώσθη ἀκολουθῶς πρότασις τῶν πληρεξουσίων Κάσσου, αἰτούντων « νὰ τεθῇ ἡ νῆσος Κάσος ἀμέσως μετὰ τὰς τρεῖς νήσους Ὑδρας, Πετσῶν καὶ Ψαρρῶν, καὶ ὅχι νὰ περιληφθῇ εἰς τὰς κοινότητας, διότι ὅλα τὰ ἐξόδα, ὅσα ἔκαμαν ἐχρησίμευσαν εἰς ἐκστρατείας πλοίων, ναυμαχησάντων ὑπὲρ πατρίδος ».

Ἀκολουθῶς ὁ πληρεξούσιος Γαλαξειδίου, λαβὼν τὸν λόγον, παρετήρησεν ὅτι ἡ ναυτικὴ πόλις Γαλαξειδίου, πρώτη εἰς τὴν Στερεὰν Ἑλλάδα ὑψώσασα τὴν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας σημαίαν τοῦ Σταροῦ, συνεισέφερε μέγας καὶ ἠγωνίσθη διὰ τοῦ ναυτικοῦ τῆς κατὰ τῶν ἐχθρῶν καὶ ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου, καὶ ἐντούτοις μέχρι τοῦδε ἡδίκηθη τὰ μέγιστα· ὑπῆρξαν ἐκ τῶν Γαλαξειδιωτῶν καὶ πλοίαρχοι καὶ κατώτεροι ἀξιωματικοὶ πλοίων ἐπὶ τοῦ ἀγῶνος, καὶ μόλα ταῦτα μόλις εἰς ὑποπλοίαρχος καὶ εἰς σημαιοφόρος ἐβαθμολογήθησαν. Διὰ νὰ ἐπανορθωθῶσι τὰ ἀδικήματα ταῦτα, καὶ νὰ γίνῃ καὶ διὰ τοὺς Γαλαξειδιώτας ἀκριβοῦς ἔρευνα τῶν θυσιῶν καὶ ἀγώνων των καὶ ἀνάλογος ἀνταπόδοσις τῶν δικαίων των, ἐπρότεινε νὰ τεθῇ ἐντὸς τοῦ ψηφίσματος ῥητῶς καὶ ἡ ναυτικὴ πόλις Γαλαξειδίου.

Ἀνεγνώσθη ἀκολουθῶς πρότασις τῶν πληρεξουσίων Γαλαξειδίου, ἔχουσα οὕτω·

« Ἐπειδὴ παρελείφθη εἰς τὸ προκείμενον ψήφισμα νὰ τεθῇ καὶ ἡ ναυτικὴ πόλις Γαλαξειδίου, διὰ τὰς ἀπαιτήσεις καὶ ἀποζημιώσεις, ὅσας ἔχει, ἔνεκα τῶν θυσιῶν καὶ ἀγώνων τῆς, προτεινόμεν νὰ συμπεριληφθῇ ἐν τῷ ψηφίσματι καὶ αὕτη μετὰ τὰς τρεῖς ναυτικὰς νήσους ».

Παρετήρησαν τινὲς ὅτι τὸ ψήφισμα εἶναι γενικὸν, καὶ περιέχονται πάντων οἱ ἀγῶνες.

Ἀνεγνώσθη μετὰ ταῦτα πρότασις τῶν πληρεξουσίων Πόρου, τοῦ νὰ συμπεριληφθῇ ἐντὸς τοῦ ψηφίσματος καὶ ἡ νῆσος Πόρου ἣτις κατέγραφε καὶ κατεγράφει πάντοτε ἐπέκεινα τῶν πέντακοντίων ναυτικῶν.

Εἰς τῶν πληρεξουσίων ἐπρότεινε νὰ τεθῇ ἐντὸς τοῦ ψηφίσματος καὶ ὁρος τις καθ' ὃν ἡ συστηθησομένη περὶ στρατιωτικῶν ἐκδουλεύσεων ἐπιτροπὴ νὰ ἐξελέγξῃ συγχρόνως καὶ πᾶσαν

κατάχρησιν λαβοῦσαν χώραν κατὰ τὸ παρελθὸν εἰς βαθμολογίας καὶ ἀποζημιώσεις, τὰς ὁποίας ἡ Κυβέρνησις ν' ἀφαιρέσῃ ἀπὸ τοὺς καταχρηστικῶς βαθμολογηθέντας καὶ ἀποζημιωθέντας.

Ἄλλος δ' ἐπαρατήρησεν εἰς ταῦτα ὅτι τοῦτο ῥητῶς περιλαμβάνεται εἰς τὸ τέλος τοῦ §. 6'. τοῦ σχεδίου τοῦ ψηφίσματος· ἐπρόσθεσε δὲ ὅτι ὅλα τὰ τῆς προτάσεως τοῦ πληρεξουσίου Βονίτσης μέρη περιέχονται ἐντὸς τοῦ σχεδίου τοῦ ψηφίσματος, ἐκτὸς τῆς περὶ ἀποδεικτικοῦ πενίας προτάσεως, τοῦ νὰ μὴν ἀπαιτεῖται δηλαδὴ ἐκ μέρους τῆς ἐξουσίας ἀποδεικτικὸν πενίας διὰ τὴν βαθμολογίαν ἢ ἀποζημιώσιν, ὅποιουδήποτε ἀγωνιστοῦ. Ὅταν δὲ καὶ τοῦτο προστεθῇ, τότε, εἶπε, τὸ ψήφισμα δὲν περιέχει οὐδεμίαν ἑλλειψιν, καὶ πρέπει ἡ Συνέλευσις νὰ τὸ παραδεχθῇ.

Ἄλλος δὲ πάλιν ἀντιπαρετήρησεν εἰς ταῦτα ὅτι εἰς τὸν §. 6'. γίνεται λόγος μόνον περὶ ἐξελέγξεως τῶν καταχρηστικῶς ἀποζημιωθέντων κατὰ τὸ παρελθόν, ὅχι δὲ καὶ περὶ τῶν καταχρηστικῶς βαθμολογηθέντων. Διὰ ταῦτα σύμφωνος μὲν τινὰ τῶν προλαλησάντων ἐπρότεινε νὰ προστεθῇ εἰς τὸ μέρος τοῦτο τοῦ ψηφίσματος ὅτι ἡ συστηθησομένη ἐπιτροπὴ θέλει ἐνασχοληθῇ καὶ ἐξελέγξῃ καὶ πᾶσαν ὡς πρὸς τὰς βαθμολογίας κατάχρησιν.

Ἄλλος δὲ ἐπρότεινεν ὅτι κατὰ τὴν ἐπανάστασιν οἱ πολιτικῶς ὑπηρετήσαντες ὑπηρετοῦν συγχρόνως καὶ στρατιωτικῶς τὴν πατρίδα, καὶ ἐθυσίασαν τὰς καταστάσεις των ὑπὲρ τῆς πατρίδος· οἱ τοιοῦτοι εἶναι δίκαιον νὰ βαθμολογηθῶσιν ἐπαξίως· ἐπομένως νὰ περιληφθῶσι καὶ οὗτοι ἐντὸς τοῦ ψηφίσματος.

Ὅλοι σχεδὸν οἱ Ἕλληνες, ἐπρόσθεσεν ἄλλος, ἔδραξαν τὰ ὄπλα καὶ διαμείναντες ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος ἡγωνίσθησαν καὶ ἐθυσίασθησαν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερώσεώς της· ἐντούτοις οἱ πλείστοι τῶν ἀγωνισθέντων παρηγκωνίσθησαν, βαθμολογηθέντες κυρίως οἱ ξένοι τῶν ἡγώνων καὶ θυσιῶν τῆς ἐπαναστάσεως. Τὰς καταχρήσεις ταύτας γνωρίζομεν ἅπαντες· ἐκτὸς δὲ τούτων εἶναι καὶ ἄλλη τις τάξις στρατιωτικῶν ἀγωνισθέντων οἵτινες ἐλήφθησαν μὲν ὑπ' ὄψιν παρὰ τῶν διαφόρων ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ἐκδουλεύσεων ἐπιτροπῶν, ἀλλὰ δὲν ἔλαβον τὴν παραμικρὰν ἀμοιβήν· οὗτοι εἶναι οἱ ὑπαξιωματικοὶ οἵτινες πραγματικῶς ἡγωνίσθησαν καὶ ἐκινδύνευσαν. Προτείνει λοιπὸν, εἶπεν, 1) νὰ ἐξετασθῶσι καὶ ἐπανορθωθῶσιν, ὡς οἱ προλαλήσαντες ἐπρότεινον, αἱ καταχρήσεις εἰς τὰς βαθμολογίας, καὶ 2) νὰ ἀνταμειφθῶσιν καὶ οἱ ὑπαξιωματικοί.

Ὅλοι αἱ ἀναγνώσθῃς, καὶ προφορικῶς παρουσιασθεῖσαι προτάσεις, παρετήρησεν ἄλλος, περιέχονται ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ

ψηφίσματος, καθὼς καὶ οἱ τῆς προτάσεως τοῦ πληρεξουσίου Βονίτσης, ἐκτὸς δύο τινῶν α) ἡ ἐξελέγξις τῶν καταχρήσεων εἰς τὰς βαθμολογίας καὶ ἀποζημιώσεις, καὶ β) ὁ ὅρος τοῦ νὰ σύγ-
κεται ἡ ἐπιτροπὴ ἀπὸ ἀνθρώπους τοῦ ἀγῶνος ἐκ τῶν ἀγωνισθέν-
των ἀπὸ τὸ 1821 ἔτος μέχρι τοῦ 1827.

Μένουν εἰσέτι δύο ἄλλα ἀντικείμενα α) περὶ τῆς εἰς τὰς χήρας καὶ τὰ ὄρφανὰ τοῦ εἰς τὰς μάχας πεσόντος ἢ ἀποθανόντος ἀβαθμολογήτου μεταβιβάσεως τοῦ δικαιώματος τῶν ἐκ τῆς βαθμολογίας αὐτοῦ προερχομένων ἀποδοχῶν καὶ ἀποζημιώσεων· καὶ β) περὶ τῆς καταργήσεως τῶν πιστοποιητικῶν ἐνδείας διὰ τοὺς ἀξιωματικούς, ὅσοι ζητοῦν τὴν ἀποζημιώσιν των. Τοὺς δύο πρώτους ὅρους θεωρεῖ, εἶπεν, οὐσιώδεις καὶ προτείνει νὰ σημειωθῶσιν ἐντὸς τοῦ ψηφίσματος, οἱ δὲ ἄλλοι δύο ὡς ἐπουσιώδεις, καὶ ἀναφερόμενοι εἰς τὴν ἐκτέλεσιν αὐτοῦ νὰ μὴν περιληφθῶσιν ἐντὸς τούτου, νὰ γείνη ὁμῶς περὶ τούτων ῥητὴ ἐντὸς τῶν πρακτικῶν ἐξήγησις τῆς περὶ τούτων ἀποφάσεως τῆς Συνελεύσεως.

Ἄλλος δὲ, προτείνων νὰ περιληφθῶσιν ἐντὸς τοῦ ψηφίσματος καὶ οἱ δύο τελευταῖοι ὅροι περὶ τῆς μεταβιβάσεως τοῦ δικαιώματος τῆς ἀποζημιώσεως ἐκ τῆς βαθμολογίας τοῦ ἀποθανόντος, καὶ περὶ τῆς καταργήσεως τῶν πιστοποιητικῶν πενίας, παρέτήρησεν, ὅτι κατὰ τὸ διάστημα τοῦ ἀγῶνος, καὶ μετὰ ταῦτα ἐξέλιπον πολλοὶ ἐκ τῶν ἀγωνιστῶν χωρὶς νὰ βαθμολογηθῶσιν, ἀφῆσαντες τὰς χήρας καὶ τὰ ὄρφανὰ εἰς ἐσχάτην πενίαν. Τούτων λοιπὸν τὸ ἐκ τῆς βαθμολογίας δικαίωμα ἀποζημιώσεως εἶναι δίκαιον νὰ μεταβιβασθῇ εἰς τὰς χήρας καὶ ὄρφανὰ, διότι εἶναι ἀδίκον, στερηθέντες τοῦ προστάτου των, νὰ μὴ ἔχωσι καὶ τὰ πρὸς ὑπαρξίν των μέσα, τῶν ὁποίων ἡ ἀπαίτησις στηρίζεται εἰς ἀποκεκτημένα δικαιώματα· ἐπίσης πρέπει νὰ καταργηθῇ, εἶπε, καὶ ἡ διάκρισις τῶν ἀγωνιστῶν εἰς πένητας καὶ μὴ, διότι ἡ ἀποζημιώσις δὲν δίδεται εἰς αὐτοὺς λόγῳ πενίας, ἀλλὰ ὡς ἀμοιβὴ τῶν ἀγώνων των.

Ἐνταῦθα ὁ Πρόεδρος ἠρώτησε τὴν Συνέλευσιν, ἐὰν παραδέχεται τὰς προταθείσας προσθήκας εἰς τὸ ψήφισμα, καὶ αὕτη παρεδέχθη νὰ προστεθῇ.

1) Εἰς τὸ τέλος τοῦ β'. §. μετὰ τὸ αλαβοῦσα κατὰ τὸ παρελθὸν χρόνον τὸ «ὡς πρὸς τὰς βαθμολογίας ἢ τὰς διακτιμάτων ἢ χρημάτων ἀποζημιώσεις, ἢ ἄλλας παραχωρήσεις.»

2) Εἰς τὸ ἄρθρον β'. τοῦ ψηφίσματος μετὰ τὸ «διαπρεψάντων κατὰ τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα» τὸ ἀπὸ τοῦ 1821 μέχρι τοῦ 1827 ἔτους. »

3) Νὰ προστεθῇ ὡς ἄρθρον γ'. τοῦ ψηφίσματος μετὰ τὸ β'. τὸ ἐξῆς· αὐτῶν ἀποθανόντων ἀγωνιστῶν, οἵτινες εἶχον δικαίωμα ἀποζημιώσεως ἀπὸ στρατιωτικὸν βαθμὸν, οἱ νόμιμοι κληρονόμοι ἀποκαθίστανται εἰς τὰ δίκαια ἐκείνων. »

4) Νὰ προστεθῇ μετὰ τὸ ὡς δ'. ἄρθρον τὸ ἐξῆς· αὐτὸν ἐπιτρέπεται τοῦ λοιποῦ ἢ ἐκ μέρους τῆς ἐξουσίας ἀπαιτήσεις ἀποδεικτικοῦ πενίας διὰ τὴν βαθμολογίαν ἢ ἀποζημιώσιν ὅποιουδήποτε ἀγωνιστοῦ. »

Ἐνταῦθα εἰς τῶν πληρεξουσίων, λαβὼν τὸν λόγον, ἐπὶ τῆς προτάσεως τῶν πληρεξουσίων τῆς Κάσσου, παρετίρησε τὰ ἐξῆς·

Ἡ νῆσος Κάσος ἐκατοικεῖτο πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως ἀπὸ χιλίας περίπου οἰκογενείας, καὶ εἶχε ναυτικὸν διακεκριμένον. Ἐλαβε καὶ αὕτη κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς ἐπαναστάσεως μέρος εἰς τὸν ἀγῶνα, καὶ γενναίως ἀντισταθεῖσα κατὰ τοῦ ἐχθροῦ διὰ τοῦ ναυτικοῦ τῆς, συνετέλεσε μεγάλως ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς πατρίδος. Διὰ τὴν θέσιν τῆς ὡς πρὸς τὴν Ἑλλάδα ὑπῆρξεν ὁ φύλαξ τῶν μερῶν τῆς ἀνατολικῆς θαλάσσης. Τὴν ἰδίαν νῆσον φυλάττοντες οἱ Κάσσιοι προσέτρεχαν συγχρόνως, βοηθοῦντες καὶ συναγωνιζόμενοι μετὰ τῶν ἄλλων ἐλληνικῶν στόλων, μὴ λαβόντες ποτὲ οὐδεμίαν ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν ἀποζημιώσιν ἢ συνδρομὴν. Σώζονται ἐπίσημα ἔγγραφα τῶν κατὰ διαφόρους ἐποχὰς Κυβερνήσεων, τοῦ Α. Ὑψηλάντου καὶ ἄλλων, ἐξ ὧν ἀποδεικνύονται τὰ ἐπὶ τοῦ ἀγῶνος κατορθώματα τῶν Κασσίων. Δὲν παρέσχον δὲ μόνον πολεμικὰς ὑπηρεσίας εἰς τὸ ἔθνος, ἀλλὰ καὶ πολλὰς ψυχὰς ἔσωσαν διὰ τῶν πλοίων των ἐπὶ τῆς καταστροφῆς τῆς Κρήτης, καὶ εἰς ἄλλας ὁμοίας περιστάσεις, μεταβιβάζοντες τοὺς φεύγοντας τὴν σφαγὴν καὶ τὴν αἰχμαλωσίαν τῶν τούρκων ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος· ἀλλὰ τὸ 1824 ἔτος, τὸ ὅποιον ἀνήγγειλε τὴν καταστροφὴν τῶν Ψαρῶν, ἐπέφερε καὶ τῆς Κάσσου καὶ τοῦ ναυτικοῦ τῆς τὴν καταστροφὴν. Οἱ δὲ διασωθέντες ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος, διασκορπισθέντες εἰς τὰ διάφορα μέρη αὐτῆς, ἠγωνίσθησαν καὶ οὗτοι μέχρι τέλους τοῦ ἀγῶνος ἐντὸς τῶν πολεμικῶν ἐλληνικῶν πλοίων. Διεσπαρμένοι ἤδη εἰς τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου κατάρθωσαν πάλιν διὰ τῆς διακρινούσης αὐτοὺς φιλεργίας καὶ ἱκανότητος, νὰ ἔχωσιν ἑκατὸν πλοῖα μὲ ἐλληνικὴν σημαίαν, ἐκτὸς ἐκείνων, τὰ ὅποια κατεσκεύασαν οἱ μεταβάντες πάλιν εἰς τὴν νῆσον Κάσσον ὑπὸ σημαίαναν τουρκικὴν.

Αἱ ἐπὶ τοῦ ἀγῶνος Κυβερνήσεις οὐδεμίαν ποτὲ ἔδωσαν συνδρομὴν εἰς αὐτοὺς ἐκτὸς τινῶν πολεμοφοδίων, τὰ ὅποια ἐκ τῆς Κρήτης ἔλαβον, οὔτε ποτὲ ἠνόχλησαν μὲ ἀπαιτήσεις των αὐτὰς ἔχοντες εἰσέτι τοὺς περὶ τῶν θυσιῶν των λογαριασμοὺς ἀνεπι-

θεωρήτους· ἀλλὰ καὶ μετὰ ταῦτα οὐδεμία περιποιήσις προσήνεχθη εἰς αὐτοὺς ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν. Ἐζήτησαν πολλάκις νὰ τοῖς δοθῶσι τὰ μέσα νὰ συνοικισθῶσιν ἐντὸς παραλίας τινὸς ἢ νήσου τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος, ἀλλ' ἐστάθη δυσκατόρθωτον. Ἐνῶ δὲ ἐπὶ τοῦ ἀγῶνος εἶχε στόλον ὁλόκληρον καὶ ἔχασε τόσους κατοίκους εἰς τὰς διαφόρους ναυμαχίας, μόλις εἰς ἓξ αὐτῶν ὁ σεβάσμιος γέρων πληρεξούσιος ἐντὸς τῆς Συνελεύσεως, ὅστις ἦτον τότε ναύαρχος, ἔλαβε τὸν βαθμὸν τοῦ σημαιοφόρου, καὶ εἰς μίαν μόνην χήραν δίδεται σύνταξις μικρά.

Ἡ θέσις τῶν Κασσίων εἶναι ἐξαιρετικὴ, καὶ ἀπαιτεῖται ἰδιαιτέρα περιθαλψὶς αὐτῶν ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως. Ἡ περιθαλψὶς αὐτῶν καὶ μάλιστα ἡ ἐνίσχυσις καὶ πραγματοποίησις τοῦ συνοικισμοῦ τῶν εἰς τινα νῆσον θέλει προσελκύσει καὶ τὰς λοιπὰς, οἰκογενείας, ὅσαι εἶναι ἐκτὸς τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπικρατείας. Ἡ περίστασις αὕτη εἶναι σπουδαιοτάτη, διότι διὰ τοῦ συνοικισμοῦ αὐτῶν, δύναται πολὺ εὐκόλως καὶ εἰς ὀλίγον διάστημα χρόνου νὰ μορφωθῇ νέα πόλις ναυτικὴ ἀπὸ χιλιάς οἰκογενείας, παρέχουσα μεγάλας ἐλπίδας εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ναυτιλίας. Ταῦτα οἱ πληρεξούσιοι τῶν ἐν Ἑλλάδι Κασσίων ἐκθέτουσιν εἰς ἀναφορὰν τῶν πρὸς τὴν Συνέλευσιν.

Προτείνω λοιπὸν, ἵνα σημειωθῇ εἰς τὰ πρακτικὰ ὅτι καὶ οἱ Κάσσιοι θέλουσι μεθέξει, ἀναλόγως τῶν πρὸς τὸ ἔθνος ὑπηρεσιῶν τῶν καὶ θυσιῶν, τῶν βαθμολογιῶν καὶ τῶν ἀποζημιώσεων καὶ περιθαλψέων τῶν ναυτικῶν νήσων, καὶ ὅτι πρέπει νὰ ληφθῇ ἰδιαιτέρα παρὰ τῆς Κυβερνήσεως πρόνοια περὶ τοῦ συνοικισμοῦ αὐτῶν.

Ἡ Συνέλευσις παρεδέχθη τὰς τοῦ ἀγορεύσαντος ὑπὲρ τῶν Κασσίων προτάσεις.

Εἰς δὲ τῶν πληρεξουσίων Γαλαξειδίου ἐπρότεινεν αὐτὸ τοῦτο νὰ σημειωθῇ καὶ διὰ τὴν πόλιν τοῦ Γαλαξειδίου· αὐτὸ τοῦτο δὲ ἐζήτησαν καὶ οἱ τοῦ Πόρου πληρεξούσιοι ὑπὲρ ἑαυτῶν, καὶ ἄλλοι ἐπίσης ἄλλων τύπων πληρεξούσιοι.

Γινὲς δὲ ἐπρότειναν νὰ μὴ γίνῃ οὐδεμία διάκρισις ὀνομάτων, ἀλλὰ διὰ γενικῶν ἐκφράσεων νὰ γραφῇ ἐντὸς τοῦ ψηφίσματος, τὸ « ὅσοι ἠγωνίσθησαν κατὰ ξηρὰν καὶ θάλασσαν ».

Ἐνταῦθα εἰς τῶν εἰσηγητῶν, τῶν συνταξάντων τὸ σχέδιον τοῦ ψηφίσματος, ἐδιόρθωσε σύμφωνα μετ' ἀνωτέρω παραδεδομένα τὸ ψήφισμα, εἰς τὸ ὁποῖον προσθέσας τὰς ἀνωτέρω παραδεχθείσας προσθήκας, ἀνέγνωσεν αὐτὸ μεγαλοφώνως, ἔχον οὕτω·

Ψήφισμα.

« Ἡ τῆς 3 Σεπτεμβρίου Ἐθνικὴ τῶν Ἑλλήνων Συνέλευσις, λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τοὺς παραγράφους ρζ'. ρή. καὶ ρθ'. πς'. πθ'.

καὶ ρ'. τῶν προσωρινῶν πολιτευμάτων τῶν ἐν Ἐπιδαύρῳ καὶ ἐν Ἄστρει Ἐθνικῶν Συνελεύσεων καὶ τὰ ἄρθρα 147 καὶ 148 τοῦ Πολιτικοῦ Συντάγματος τῆς ἐν Τροιζήνι, καὶ θεωροῦσα ὅτι διὰ τῶν [διατάξεων τούτων ἐπεβλήθη τὸ χρέος εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν νὰ φροντίσῃ διὰ νὰ εὐρεθῇ σταθερὸς πόρος ζωῆς εἰς τὰς χήρας καὶ τὰ ὄρφανὰ τῶν ὑπὲρ πατρίδος πεσόντων στρατιωτῶν, προλαμβάνουσα πᾶσαν πρὸς τοῦτο κατάχρησιν, νὰ ἀντιβραβεύσῃ μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν ἑλληνικῶν πραγμάτων ὅλους, ὅσοι συνεισέφερον εἰς θεραπείαν τῶν χρηματικῶν χρειῶν τῆς Ἑλλάδος, καὶ ν' ἀνταμείψῃ τοὺς προφανῶς δυστυχίσαντας.

Λαβοῦσα προσέτι ὑπ' ὄψιν τὸ ὑπ' ἀριθ. ια'. ψήφισμα τῆς ἐν Τροιζήνι Συνελεύσεως, κατὰ τὸ ὁποῖον ὀφείλεται περιθάλψις καὶ ἀνταμοιβὴ εἰς τοὺς ἄχρι τέλους ἐν τῇ ἀκροπόλει τῶν Ἀθηνῶν ἀθλήσαντας καὶ εἰς τὰς χήρας καὶ τὰ ὄρφανὰ τῶν ὑπὲρ αὐτῆς ἀποθανόντων, τὸν ἐ. παράγραφον τῶν προκτικῶν τῆς ΚΔ. συνεισδράσεως τῆς ἰδίας Συνελεύσεως, ἐν ᾧ γίνεται λόγος περὶ τῆς εἰσουρᾶς τοῦ Μεσολογγίου, πρὸς δὲ καὶ τὸ ἀπὸ 29 Ἰουλίου 1829 ὑπὸ στοιχεῖον ἐ. τῆς ἐν Ἀργεὶ Ἐθν. Συνελεύσεως, καθ' ὃ ἐδόθη εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν ἡ πληρεξουσιότης νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν ἐρευναν τῶν κατὰ τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα ἀποκτηθέντων δικαιωμάτων, τὰ ὁποῖα ἔχουσιν εἰς τὰς ἀποζημιώσεις.

1) Αἱ νῆσοι Ἰδρας, Πετσῶν καὶ Ψαρέων.

2) Τὸ στρατιωτικὸν σῶμα τοῦ Μεσολογγίου.

3) Τὰ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἀοιδήμου Καραϊσκού στρατιωτικὰ σώματα.

4) Οἱ πλοίαρχοι τῶν τριῶν ναυτικῶν νήσων, τὰ στρατιωτικὰ σώματα τῆς Πελοποννήσου, τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος, τῶν νήσων, τῶν πολιτικῶν ὑπουργῶν, τῶν πολιτῶν καὶ τῶν κοινοτήτων τῆς Ἐπικρατείας, ὅσαι ἔχουν ἀπαιτήσεις ἀποζημιώσεων κτλ.

Λίσθανομένη ἔργον αὐστηρᾶς δικαιοσύνης νὰ λάβῃ πρόνοιαν περὶ ὅσων αἱ εἰρημέναι διατάξεις τῶν προλαβουσῶν Ἐθνικῶν Συνόδων προέβλεψαν, καὶ ἀφ' ἐνός μὲν νὰ ἐξακριβώσῃ τὰ δικαιώματα τῶν μηκέτι ἀποζημιωθέντων, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ ἐκκαθαρίσῃ ἐκεῖνα τῶν μέχρι τοῦδε ἀποζημιωθέντων διὰ νὰ ἐξαχθῇ πᾶσα κατάχρησις, λαβοῦσα κατὰ τὸ παρελθὸν χώραν ὡς πρὸς τὰς βαθμολογίας, ἢ τὰς διὰ γαιῶν, κτημάτων, ἢ χρημάτων ἀποζημιώσεις, ἢ ἄλλας παραχωρήσεις,

Ψηφίζει.

Α) Ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει ὡς πρῶτιστον χρέος τῆς νὰ φροντίσῃ περὶ τῆς ὅσον ἔνεστι ταχυτέρας ἐκτελέσεως τῶν εἰρημένων διατάξεων τῶν προλαβουσῶν Ἐθνοσυνελεύσεων, καθόσον αὗται μέχρι

τουδε δὲν ἐξετελέσθησαν, καὶ νὰ ἐκκαθαρίσῃ κατὰ τὸ δίκαιον, τὰς μέχρι τοῦδε δοθείσας ἀποζημιώσεις.

Β') Πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν ἀνωτέρω ἄρθρων ἡ Κυβέρνησις θέλει διορίσῃ ἐπιτροπὴν, συγκειμένην ὑπὸ στρατιωτικῶν, ναυτικῶν καὶ πολιτικῶν ἀνδρῶν, διαπρεψάντων κατὰ τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα ἀπὸ τοῦ 1821 ἔτους μέχρι τοῦ 1827, τῆς ὁποίας καθήκον θέλει εἶσθαι ἀφ' ἐνὸς μὲν, ἡ ἐξακρίβωσις τῶν δικαιωμάτων τῶν ἐχόντων κατὰ τὰς εἰρημένας ἐθνικὰς διατάξεις ἀπαιτήσεις ἀποζημιώσεων, μὴ ἐξακριβωθείσας καὶ μὴ ληφθείσας εἰσέτι ὑπ' ὄψιν, ἀφ' ἑτέρου δὲ, ἡ ἐξέλεγκσις καὶ ἐκκαθάρσις τῶν ἄχρι τοῦδε δοθεισῶν ἀποζημιώσεων.

Γ') Τῶν ἀποθανόντων ἀγωνιστῶν, οἵτινες εἶχον δικαίωμα ἀποζημιώσεως ἀπὸ στρατιωτικὸν βαθμὸν, οἱ νόμιμοι κληρονόμοι ὑποκαθίστανται εἰς τὰ δικαιώματα ἐκείνων.

Δ') Δὲν ἐπιτρέπεται τοῦ λοιποῦ ἡ ἐκ μέρους τῆς ἐξουσίας ἀπαίτησις ἀποδεικτικοῦ πενίας διὰ τὴν βαθμολογίαν, ἡ ἀποζημίωσιν ὁποιοῦδήποτε ἀγωνιστοῦ.

Ε') Ἡ Κυβέρνησις μετὰ τὴν τοιαύτην ἐξακρίβωσιν καὶ ἐκκαθάρσιν θέλει μὲν φροντίσει νὰ ὀριθῶσι διὰ νόμου τὰ μέσα καὶ ὁ τρόπος τῆς ἐκτελέσεως τοῦ παρόντος ψηφίσματος, ὡς καὶ τὰς ὀφειλομένας ἀποζημιώσεις, θέλει δὲ ἐνεργήσῃ ὅ,τι δίκαιον διὰ τὴν ἀκριβῆ ἐκτέλεσιν τῆς ἐκκαθαρίσεως τῶν ἄχρι τοῦδε ἀποζημιωθέντων. »

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν αὐτοῦ ἐγένετο ἐξήγησις, ὅτι εἰς τὸ 4 ἐδάφιον τοῦ 2 § τοῦ ψηφίσματος διὰ τῆς φράσεως α τῶν πολιτικῶν ὑπουργῶν » ἐννοοῦνται ὅχι οἱ ὑπουργοί, ἀλλὰ οἱ πολιτικῶς ὑπηρετήσαντες.

Ἡ Συνέλευσις παρεδέχθη.

Εἰς δὲ τῶν πληρεξουσίων ἐπρόσθεσεν, ὅτι διὰ τοῦ ἄρθρου Γ' τοῦ ψηφίσματος ἐννοεῖται ὅτι, ἐὰν ὁ ἀποθανὼν εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ ᾔῃαι, φέρῃ εἰπεῖν λοχαγός. ἢ ἄλλο τι καὶ δὲν ἐβαθμολογήθη, ἢ χίρα καὶ τὰ ὀρφανὰ του κληρονομοῦν τὰς ἐκ τοῦ βαθμοῦ του ἀποδοχάς.

Πολλοὶ ἀπήντησαν καταφατικῶς, καὶ κανεὶς δὲν ἀντέλεξεν εἰς τοῦτο.

Ἀκολούθως ὁ Πρόεδρος ἡρώτητε τὴν συνέλευσιν, ἐὰν παραδέχεται τὸ ἀναγνωθὲν ψήφισμα, ὅπως ἐδιορθώθη καὶ ἀνεγνώσθη.

Ἡ Συνέλευσις παρεδέχθη αὐτὸ δι' ἀναστάσεως σχεδὸν παμψηφεύς.

Μετὰ ταῦτα ὁ Πρόεδρος ἐκήρυξε διαλελυμένην τὴν συνεδρίαν
περὶ τὴν 3 ὥραν μ. μ.

Ὁ ἐκπληρῶν χρέη Προέδρου
Ἀντιπρόεδρος Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ.
Ι. ΚΩΔΕΤΤΗΣ.
Α. ΜΕΤΑΞΑΣ.
Α. ΔΟΝΤΟΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Δ. Ν. Δρόσου.
Κ. Θ. Κολοκοτρώνης.
Γ. Δοκός.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΞΒ΄.

Τῆς 28 Φεβρουαρίου.

Σήμερον τῇ εἰκοστῇ ὀγδόῃ τοῦ Φεβρουαρίου μηνὸς τοῦ χιλιο-
στοῦ ὀκτακοσιοστοῦ τεσσαρακοστοῦ τετάρτου ἔτους, περὶ τὴν
11 ὥραν π. μ. συνελθόντων τῶν πληρεξουσίων εἰς τὸ τοῦ Βου-
λευτηρίου κατάστημα, ἐγένετο ἡ ἐκφώνησις τοῦ ὀνομαστικοῦ
καταλόγου· εὐρεθέντων δὲ παρόντων διακοσίων εἴκοσι τεσσάρων
καὶ ἀπόντων δεκαεννέα, ὁ Πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρξαμένην τὴν
συνεδρίαν.

Ἀνεγνώσθησαν ἀκολουθῶς τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης
συνεδριάσεως, τὰ ὅποια γενόμενα παραδεκτὰ εἰς τὴν Συνέλευσιν,
ὑπεγράφησαν παρὰ τοῦ Προέδρου, τῶν Ἀντιπροέδρων καὶ τῶν
Γραμματέων.

Ἀναγινωσκομένου τοῦ §. γ'. τοῦ ψηφίσματος παρετήρησεν εἰς
τῶν πληρεξουσίων, ὅτι πρέπει νὰ γίνη ἡ προσήκουσα ἐξήγησις
εἰς τὰ πρακτικὰ ἐπὶ τῶν λέξεων « νόμιμοι κληρονόμοι » τίνες
διὰ τούτων ἐννοοῦνται.

Πολλοὶ εἶπον ὅτι ἐννοοῦνται αἱ χῆραι καὶ τὰ ὀρφανὰ τοῦ
ἀποβιώσαντος ἀγωνιστοῦ, ὡς καὶ οἱ γονεῖς αὐτοῦ· ὀλίγοι δέ τινες
προσέθηκαν ἔτι καὶ τοὺς ἀδελφοὺς καὶ ἀδελφὰς αὐτοῦ.

Ἡ Συνέλευσις ἀπεφάσισεν ἵνα ἀνατεθῇ εἰς τὴν Νομοθετικὴν
ἐξουσίαν ἡ ἐρμηνεία τῶν εἰρημένων λέξεων.

Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ παραγράφου ἐν τῇ φράσει ἀπὸ στρατιωτικὸν
βαθμὸν παρετηρήθη, ὅτι διὰ τῶν λέξεων «στρατιωτικὸν βαθμὸν»
ἐννοεῖται ἡ στρατιωτικὴ ὑπηρεσία, διότι κατὰ τὰ πρῶτα τῆς
ἐπαναστάσεως ἔτη δὲν ὑπῆρχε στρατιωτικὴ βαθμολογία, ὥστε
ἀποκλείονται, ὡς εἶπεῖν, οἱ κατ' ἐκεῖνα τὰ ἔτη τελευτήσαντες.

Πολλοὶ εἶπον ὅτι καὶ οὗτοι περιέχονται ἐν τοῖς ὅροις τοῦ ψηφίσματος βεβαίως.

Ἡ Συνέλευσις ἀπεφάσισεν ὅτι κανενὸς ἔτους οἱ ἀγωνισταὶ δὲν ἀποκλείονται, ἐπομένως τὸ ψήφισμα πρέπει νὰ μείνῃ ἀναλλοίωτον.

Ἐπὶ τοῦ ε. §. καὶ τῆς φράσεως ἀμετὰ τὴν τοιαύτην ἐξακρίβωσιν » ὁ ἀναγινώσκων τὸ ψήφισμα Γραμματεὺς παρετήρησεν ὅτι ἀντὶ τῆς λέξεως « τοιαύτην » ἔπρεπε νὰ τεθῇ ἡ λέξις αἰρημένων ἀνωτέρω » καὶ νὰ γίνῃ μνεῖα περὶ τούτου εἰς τὰ πρακτικά.

Οὐδεὶς ἀντέλεξε.

Οὐδεμία ἐπομένως μεταβολὴ ἐγένετο ἐπὶ τοῦ κατὰ τὴν προλαβοῦσαν συνεδρίασιν παραδεδεγμένου ψηφίσματος.

Ἐντεῦθεν ὁ Πρόεδρος ἀνέφερεν, ὅτι πρὸ ὀλίγων στιγμῶν ἔλαβε παρὰ τῆς Α. Μ. διὰ τοῦ Προέδρου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου Διάγγελμα μετὰ τῶν ἐπὶ τοῦ συντάγματος παρατηρήσεων αὐτῆς, τὸ ὁποῖον θέλει ἀναγνωσθῇ, ἂν ἡ Συνέλευσις ἐγκρίνῃ.

Εἰς τῶν Γραμματέων ἀνέγνω αὐτὸ καὶ τὰς ἐν αὐτῷ παρατηρήσεις, ἐχούσας οὕτω·

Κύριε πρόεδρε ! Ἀφοῦ μετ' ἐπιστάσις ἐμελέτηται τὸ παρὰ τῆς ἐπιτροπῆς τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως πρὸ τινων ἡμερῶν παρυσιασθέν μοι σχέδιον τοῦ Συντάγματος, σπεύδω νὰ διαβιβάσω εἰς ὑμᾶς τὰς ἐπ' αὐτοῦ παρατηρήσεις μου, διὰ νὰ τὰς κοινοποιήσητε εἰς τὴν Ἐθνικὴν Συνέλευσιν.

Ἡ σύνεσις, ἥτις ὠδήγησε τὴν Ἐθνικὴν Συνέλευσιν εἰς τὰς ἐργασίας της, μὲ ἀπαλλάσσει τῆς ἀνάγκης τοῦ νὰ ἐπιφέρω πολλὰς ἐπὶ τοῦ σχεδίου παρατηρήσεις, καὶ κυριεύομαι ὑπὸ τῆς ἐλπίδος, ὅτι θέλω ἶδει τάχιστα τὸ ἔργον ἡμῶν τετελεσμένον ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ἑλλάδος.

Εἰς ἀποφυγὴν ἐνδεχομένης παρεξηγήσεως ὡς πρὸς τὴν ἐξάσκησιν τοῦ ἐν τῷ ἄρθρῳ 20 περιεχομένου Βασιλικοῦ Δικαιώματος, ἔκρινα σκόπιμον νὰ συνταχθῇ αὐτὸ κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον.

« Ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία ἀνήκει εἰς τὸν Βασιλέα, ὅστις ἐνεργεῖ αὐτὴν διὰ τῶν παρ' αὐτοῦ διοριζομένων ὑπευθύνων Ὑπουργῶν. »

Ἐπίσης ἔκρινα σκόπιμον νὰ τροποποιηθῇ τὸ 21. ἄρθρον, ὡς ἀνῆκον εἰς τὸ περὶ συντάξεως τῆς πολιτείας κεφάλαιον οὕτως, ὥστε νὰ ἐκφράζεται ἐν αὐτῷ ἡ συνάφεια τῶν διαφορῶν ἐξουσιῶν, χωρὶς νὰ βλάπτηται ἐκ τούτου ποσῶς ἡ ἀνεξαρτησία τῶν δικαστηρίων. Ἡ τροποποίησις ἔχει ὡς ἀκολούθως·

« Ἡ δικαστικὴ ἐξουσία πηγάζει ἀπὸ τοῦ Βασιλέως, ἐνεργεῖται δὲ διὰ τῶν δικαστηρίων· αἱ δικαστικαὶ ἀποφάσεις ἐκτελοῦνται ἐν ὀνόματι αὐτοῦ » .

Εἰς τὸ ἄρθρ. 23 ἔκρινα ἀναγκαίως προσθήκας τινὰς καὶ ἀφαιρέσεις, τῶν ὁποίων ὁ λόγος γίνεται καταφανὴς ἐκ μόνης τῆς ἀναγνώσεως τοῦ ἄρθρου, ἔχοντος ἤδη ὡς ἀκολουθῶς. « Οὐδεμία πρᾶξις τοῦ Βασιλέως ἀφορῶσα δημοσίαν ὑπόθεσιν ἰσχύει, ἂν δὲν ᾖται προσυπογεγραμμένη παρὰ τοῦ ἀρμοδίου ὑπουργοῦ, ὅστις διὰ μόνης τῆς ὑπογραφῆς του καθίσταται ὑπεύθυνος. Μόνον δὲ εἰς περίπτωσιν ἀλλαγῆς ὁλοκλήρου τοῦ ὑπουργείου τὸ Διάταγμα ἀπολύσεως τῶν ὑπουργῶν καὶ τοῦ διορισμοῦ τοῦ νέου Προέδρου τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου δὲν ἀπαιτεῖ προσυπογραφήν. »

Τοῦ ἄρθρ. 25 τὸ ἐδάφιον 2 ἐτροποποίησα ὡς ἀκολουθῶς. « Αἱ περὶ ἐμπορίας ὁμῶς συνθῆκαι, καὶ ὅσαι ἄλλαι περιέχουσι παραχωρήσεις περὶ τῶν ὁποίων κατ' ἄλλας διατάξεις τοῦ παρόντος Συντάγματος δὲν δύναται νὰ ὁρισθῇ τι ἄνευ νόμου, δὲν ἔχουσιν ἰσχὺν ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας. »

Τοιοιυτοτρόπως ἀσφαλίζονται τὰ συμφέροντα τῶν πολιτῶν χωρὶς νὰ περιορισθῇ τὸ περὶ συνθηκῶν Βασιλικὸν δικαίωμα ἔτι μᾶλλον πρὸς βλάβην τοῦ Κράτους.

ἔχων ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρον 27 προσέθηκα τὴν λέξιν « παύει » διὰ νὰ μὴ μείνῃ ἀμφίβολον τὸ δικαίωμα αὐτὸ, τοῦ ὁποίου ἡ ἐνέργεια εἶναι μὲν λυπηρὰ, ἀλλ' ἐνίοτε ἀναγκαία.

Πρὸς τούτοις διεγράφη ἡ φράσις « ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ διορίσῃ ὑπἄλληλον εἰς μὴ νενομοθετημένην θέσιν » διότι ἡ φράσις αὕτη ἠδύνατο νὰ ἐμποδίσῃ τὴν Κυβέρνησιν τοῦ νὰ πληρώσῃ τοιαύτας χρεῖας τῆς ὑπηρεσίας, τὰς ὁποίας δὲν δύναται νὰ προΐδῃ, ἐνῶ ἐξ ἑτέρου αἱ περὶ προϋπολογισμοῦ διατάξεις περιορίζουσιν ἀρχούντως τὴν Κυβέρνησιν εἰς τοιούτους διορισμούς.

Τὸ ἄρθρον τροποποιηθὲν, ἔχει ἤδη ὡς ἀκολουθῶς:

« Ὁ Βασιλεὺς ἀπονέμει τοὺς στρατιωτικοὺς καὶ ναυτικούς βαθμούς, διορίζει καὶ παύει τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους, ἐκτὸς τῶν παρὰ τοῦ Νόμου ὠρισμένων ἐξαιρέσεων. »

Τὸ ἄρθρ. 30 ἐτροποποίησα ὡς ἀκολουθῶς.

« Ὁ Βασιλεὺς συγκαλεῖ τακτικῶς ἅπαζ τοῦ ἔτους τὴν Βουλὴν καὶ τὴν Γερουσίαν, ἐκτάκτως δὲ καὶ ὅσας τὸ κρίνει εὐλογον κηρύττει αὐτοπροσώπως ἢ δι' ἀντιπροσώπου τὴν ἐναρξιν καὶ λήξιν ἐκάστης Βουλευτικῆς Συνόδου, καὶ ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ διαλύῃ τὴν Βουλὴν, ἀλλὰ τὸ περὶ διαλύσεως Διάταγμα πρέπει νὰ διαλαμβάνῃ συγχρόνως καὶ τὴν συγκάλεσιν τῶν μὲν ἐκλογέων ἐντὸς δύο, τῆς δὲ Βουλῆς ἐντὸς τριῶν μηνῶν ».

Ὁ λόγος τῆς τροποποιήσεως ταύτης γίνεται ἐξ αὐτῆς τῆς ἀναγνώσεως δῆλος.

Εἰς τὸ ἄρθρον 32 προσθετέον καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἀμνηστίας, τὸ ὁποῖον ἀνήκει ἐπίσης ἐνταῦθα.

Τὸ ἄρθρον 35 μετέτρεψα ὡς ἀκολούθως·

α Ἡ Βασιλικὴ ἐπιχορήγησις προσδιορίζεται διὰ Νόμου, τοῦ ὁποίου ἡ διάρκειά δὲν προσδιορίζεται εἰς ῥητὸν χρόνον, καὶ ὅστις δὲν δύναται νὰ τροποποιηθῇ, εἰμὴ μετὰ δεκαετίαν·.

Ἡ τροποποιήσις αὕτη σκοπὸν ἔχει νὰ ἀσφαλίσῃ διηνεκῶς εἰς τὴν Συνταγματικὴν Βασιλείαν τὴν ἀνεξαρτησίαν ἐκείνην, τὴν ὁποίαν ἀπαιτεῖ αὕτη ἡ εὐημερία τοῦ ἔθνους, καὶ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ τοῦ Συντάγματος· ἀνεξαρτησίαν, τὴν ὁποῖαν προεβυμήτην ν' ἀσφαλίσω ἐπίσης εἰς τὴν Βουλὴν εἰς τὴν Γερουσίαν δι' ὁμοίων ὁρισμῶν, χωρὶς νὰ καταστήσω ἐξ ἑτέρου μέρους ἀδύνατον τὴν μεταβολὴν τῶν χρηματικῶν τούτων διατάξεων, ὅποταν αἱ περιστάσεις ἤθελον τὴν ἀπαιτήσῃ· ἀλλὰ διὰ νὰ μὴν ἐκληφθῇ ἡ τροποποιήσις αὕτη ὡς σημεῖον ὀλίγης παρ' ἐμοῦ ἐμπιστοσύνης εἰς τὴν τοῦ ἔθνους ἀφοσίωσιν, διαδηλῶ συγχρόνως, ὅτι δι' ἐμαυτὸν δὲν ἀπαιτῶ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ῥηθείσης διατάξεως.

Εἰς τὸν ὅρκον τοῦ Βασιλέως ἔκρινα ἀρμοδίαν προσθήκην τινά, διὰ νὰ ἐφαρμόζῃται εἰς πᾶσαν τὴν Βασιλικὴν ἐξουσίαν· ὅθεν ὁ ὅρκος ἔχει ἤδη ὡς ἀκολούθως·

« Ὀμνύω εἰς τὸ ὄνομα τῆς ὑποουσίου καὶ ἀδιαιρέτου Τριάδος νὰ προστατεύω τὴν ἐπικρατοῦσαν θρησκείαν τῶν Ἑλλήνων, νὰ φυλάττω τὸ Σύνταγμα καὶ τοὺς Νόμους τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους, νὰ διατηρῶ καὶ ὑπερασπίζω τὴν ἐθνικὴν αὐτονομίαν καὶ ἀκεραιότητα τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους καὶ νὰ κάμνω εὐσυνείδητον χρῆσιν πᾶσις τῆς Βασιλικῆς μου ἐξουσίας. »

Ἄρθρ. 40. Τιμῶ τὸ θρησκευτικὸν αἶσθημα, τὸ ὁποῖον ὑπεγόρευσεν εἰς τὴν ἐθνικὴν Συνέλευσιν τὸν ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ ὁρισμὸν, καὶ πράττων ὅ,τι σήμερον εἶναι ἐφικτὸν εἰς ἐμὲ, παραδέχομαι προθύμως αὐτὸν διὰ τοὺς ἰδίους μου ἀπογόνους.

Τὸ ἄρθρον 42 διεγράφη ἐξ ὁλοκλήρου, καὶ ἀντὶ τούτου ἐγίνε προσθήκη τις εἰς τὸ ἄρθρον 43, ὥστε τοῦτο ἔχει ἤδη ὡς ἑξῆς·

« Ὁ Βασιλεὺς καθίσταται ἐνῆλιξ κατὰ τὸ δέκατον ὀγδοὸν ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ συμπληρωμένον. Πρὶν ἢ ἀναβῇ τὸν Θρόνον, ὀμνύει ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν Ἱπουργῶν, τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, τῶν ἐν τῇ πρωτεύουσῃ Γερουσιαστῶν καὶ Βουλευτῶν καὶ τῶν ἄλλων ἀνωτέρων ἀρχῶν τὸν ἐν τῷ 36 ἄρθρῳ διαλαμβανόμενον ὅρκον. Ὁ Βασιλεὺς συγκαλεῖ τὸ πολὺ ἐντὸς δύο μηνῶν τὴν Βουλὴν καὶ τὴν Γερουσίαν καὶ ἐπαναλαμβάνει τὸν ὅρκον ἐνώπιον τῶν Βουλευτῶν καὶ τῶν Γερουσιαστῶν, συνηγμένων ἐπὶ τούτῳ. »

Τὴν μεταβολὴν ταύτην ἔκρινα ἀναγκαίαν· ἔμαθον δὲ, ὅτι ἡ

Ἐθνικὴ Συνέλευσις εἶχε καὶ αὕτη σκοπὸν νὰ παραλείψῃ τὴν περὶ τῆς μεσοβασιλείας διάταξιν.

Εἰς τὸ ἄρθρον 47 ἀντικατέστησα τὸν μῆνα Νοέμβριον εἰς τὸν Ἰανουάριον. Ἐκ δὲ τῆς ἀντικαταστάσεως ταύτης δὲν προκύπτει καμμία βλάβη εἰς τοὺς Βουλευτάς.

Εἰς τὸ ἄρθρον 49 προσέθηκα ἐπὶ τοῦ τέλους τὰ ἑξῆς·

« Ἡ ψηφοφορία γίνεται φανερά, ἐκτὸς ὅταν ἀφορᾷ πρόσωπα. »

Τὴν προσθήκην ταύτην ἔκρινα ἀναγκαίαν νὰ τεθῇ εἰς τὸ Σύνταγμα, διότι ἡ δημοσιότης ἀσφαλίζει τὰ συμφέροντα τοῦ λαοῦ.

Εἰς τὸν ἄρθρον 60 ἀντικατέστησα εἰς τὴν λέξιν ἐπαρχία τὴν λέξιν μέρος, διὰ νὰ μὴ προαποφασισθῇ τι ἐνταῦθα, ἀνήκον εἰς τὸν περὶ ἐκλογῆς Νόμον καὶ δυνάμενον νὰ φέρῃ δυσκολίαν τινὰ εἰς τοῦτον.

Τὸ ἄρθρον 67 ἐτροποποίησα ὡς ἀκολούθως·

« Οἱ ἐκπληρώσαντες τὰ χρέη των Βουλευτῶν λαμβάνουσιν ἐκ τοῦ δημοσίου Ταμείου ἀποζημιώσιν χιλίων διακοσίων δραχμῶν διὰ τὴν διάρκειαν πάσης τακτικῆς Βουλευτικῆς Συνόδου. Ἄν δὲ πρὸ τῆς ἀποπερατώσεως τῆς συνόδου λάβωσιν ἄδειαν ἀπουσίας ἢ παύσωσιν ὅπωςδήποτε τοῦ νὰ ᾖναι Βουλευταὶ, λαμβάνουσι μόνον δι' ὅσον χρόνον συνεδρίασαν τριακοσίας δραχμὰς κατὰ μῆνα. Κατὰ τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν τῶν τριακοσίων δραχμῶν κατὰ μῆνα ἀποζημιοῦνται καὶ δι' ἐκάστην ἑκτακτον σύνοδον, καθ' ὅσον αὗται, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς διαρκείας τῆς τακτικῆς τοῦ αὐτοῦ ἔτους συνόδου, ὑπερβαίνουν τεσσαρας μῆνας. Πρὸς τούτους θέλουσιν ἀποζημιοῦσθαι καὶ διὰ τὴν ὁδοιπορικὴν δαπάνην. Δύναται δὲ ὁ περὶ ἀποζημιώσεως ὁρισμὸς νὰ τροποποιηθῇ μετὰ δεκαετίαν διὰ Νόμου, τοῦ ὁποίου ἡ διάρκεια δὲν περιορίζεται εἰς ῥητὸν χρόνον. »

Ἐνῶ διὰ τῆς τροποποιήσεως ταύτης ἔκρινα δίκαιον νὰ ὀρίσω προσήκουσαν ἀποζημιώσιν εἰς τοὺς Βουλευτάς, ἡ περὶ τῆς ὠφελείας τοῦ ἔθνους φροντὶς μὲ ὑποχρεοῖ ἐπίσης νὰ προσκαλέσω τὴν Ἐθνικὴν Συνέλευσιν νὰ σκεφθῇ, ἂν δὲν ᾖναι σκοπιμότερον νὰ ἐλαττωθῇ ἐπὶ τοῦ παρόντος οἰκονομίας χάριν ὁ ἀριθμὸς τῶν Βουλευτῶν.

Τὸ ἄρθρον 68 ἐτροποποιήθη κατὰ συνέπειαν τοῦ προηγουμένου, διαγραφείσης τῆς λέξεως μηνιαίας πρὸ τῆς λέξεως ἀποζημιώσεως, καὶ εἰς ταύτην προστεθέντων τῶν ἑξῆς·

« Ὑπολογιζομένων τριακοσίων δραχμῶν καθ' ἑκάστον μῆνα τῆς διαρκείας τῆς Βουλευτικῆς Συνόδου. »

Εἰς τὸ ἄρθρον 70 ἔκρινα ἀρμόδιον νὰ προσυπογράφωνται τὰ

Διατάγματα τοῦ τῶν Γερουσιαστῶν διορισμοῦ μόνον παρὰ τοῦ Προέδρου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Ἄρθρον 71. Ἀπαιτεῖ αὕτη ἡ διατήρησις τῆς ἀκεραιότητος τοῦ Συντάγματος νὰ μὴ περιορισθῇ ἡ Βασιλικὴ ἐξουσία ὡς πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν Γερουσιαστῶν, ἀλλὰ διὰ νὰ μὴν ἐπιβαρύνηται τὸ δημόσιον ταμεῖον μὲ δαπάνην ὑπέρογκον, προσέθηκα μετὰ τὸ ἄρθρον 71 ἕτερον, εἰς τὸ ὅπου ὡρίσα τὸν μέγιστον ἀριθμὸν τῶν ἀμοιβὴν λαμβανόντων Γερουσιαστῶν· εἰς τοῦτο συμπεριέλαβον καὶ ὅτι ἀναφέρεται εἰς τὴν ἀμοιβὴν ταύτην, καὶ ἐπιφέρω ἐνταῦθα τὰς ἀκολουθοῦσας ἐπ' αὐτοῦ παρατηρήσεις.

Νομίζω δηλονότι ἀναγκαίαν εἰς τὴν ἀνεξαρτησίαν καὶ τὸ ἀξίωμα τοῦ σώματος τούτου νὰ ἔχωσι τὰ μέλη αὐτοῦ ἱκανὴν ἀπολαβὴν· κρίνω δὲ τοῦτο καὶ δίκαιον, διότι οἱ συγκροτοῦντες τὸ σῶμα τοῦτο ἄνδρες διὰ τῶν πρὸς τὸ ἔθνος ἐκδουλεύσεων των ἀπέκτησαν δικαιώματα εἰς τὴν εὐγνωμοσύνην αὐτοῦ. Ἐὰν ὅμως ἐξ ἑτέρου ᾖναι ἀναγκαῖον πρὸς οἰκονομίαν νὰ ὀρισθῇ ὁ ἐλάχιστος ἀριθμὸς τῶν Γερουσιαστῶν εἰς εἴκοσι ἕνα ἀντὶ τῶν ἐν τῷ σχεδίῳ εἰκοσιεπτὰ, τοῦτο συνιστᾷ εἰς τὴν σκέψιν τῆς ἑθνικῆς Συνελεύσεως. Τὸ ἄρθρον, τροποποιούμενον κατὰ τὰ ἀνωτέρω, ἔχει οὕτως·

α Ὁ ἐλάχιστος ἀριθμὸς τῶν Γερουσιαστῶν ὀρίζεται εἰς εἴκοσι καὶ ἕνα· δύναται δὲ ὁ Βασιλεὺς ν' αὐξήσῃ αὐτὸν κατὰ τὰς ἀνάγκας. Μόνοι οἱ ἀρχαιότεροι Γερουσιασταὶ μέχρι τοῦ ἡμίσεως τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν Βουλευτῶν λαμβάνουσιν ἐτησίαν ἀμοιβὴν· ἅμα δὲ κενωθῇ θέσις Γερουσιαστῶ, λαμβάνοντος ἀμοιβὴν, αὕτη μεταβαίνει εἰς τὸν ἀρχαιότερον τῶν ἐτι μὴ λαμβανόντων. Ἐξαιροῦνται οἱ ἀναφερόμενοι εἰς τὸ ΙΕ'. ἐδάφιον τοῦ 72 ἁρθρου, οἱ ὅποιοι δὲν δύνανται νὰ λάβωσι κάμμίαν ἀμοιβὴν.

Ἡ ἀμοιβὴ τῶν Γερουσιαστῶν προσδιορίζεται εἰς ἑξακισχιλίας δραχμὰς κατ' ἔτος.

Ὁ περὶ τῆς ἀμοιβῆς ὀρισμὸς δύναται νὰ τροποποιηθῇ μετὰ δεκαετίαν διὰ Νόμου, τοῦ ὁποίου ἡ διάρκεια δὲν περιορίζεται εἰς ῥητὸν χρόνον.

Οἱ λόγῳ πολιτικῆς ἢ στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας ἢ ἄλλως πως μισθοδοτούμενοι Γερουσιασταὶ δὲν λαμβάνουσιν εἰμὴ τὸ τυχὸν ἐλλεῖπον μέχρι τῆς ἀνωτέρω ὀρισθείσης ἀμοιβῆς.

Εἰς τὸ ἄρθρον 72 κρίνω συνεπὲς νὰ προστεθῶσιν εἰς τὸ ἐδάφιον ΙΑ'. οἱ Ἀντιπρόεδροι τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ τοῦ ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, καθὼς καὶ οἱ Διοικηταί. Προσέτι νομίζω ἀρμόδιον νὰ προστεθῇ καὶ ΙΕ'. κατηγορία, τοῦτο μὲν διὰ νὰ ἐμψυχωθῇ ἡ γεωργία καὶ βιομηχανία, τοῦτο δὲ διὰ νὰ ἀντιπροσωπεύωνται ἐν τῇ Γερουσίᾳ καὶ αἱ οὐσιώδεις αὗται τάξεις τῆς κοινωνίας.

Κατὰ τὰ ῥηθέντα τροποποιεῖται μὲν τὸ ΙΑ'. ἐδάφιον ὡς ἀκολουθῶς,

« Εἴτε ἀντιπρόεδρος τοῦ Ἀρείου Πάγου ἢ τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, ἢ ἐπίτροπος παρὰ τούτῳ, εἰσαγγελεὺς παρ' ἐφέταις, ἢ Ἀρειοπαγίτης, ἢ Διοικητὴς μετὰ δεκαετῇ ὑπηρεσίαν ὡς τοιοῦτος ».

Προτείνεται δὲ ΙΕ'. ἐδάφιον, ἔχον οὕτως·

« Εἴτε κτηματίας, ἢ ἰδιοκτητῆς βιομηχανικοῦ καταστήματος, πληρώνων κατ' ἔτος ἄμεσον φόρον δραχμᾶς . . . καὶ ὀφελύσας σημαντικῶς τὸ Κράτος διὰ τῆς ἀναπτύξεως ἢ τελειοποιήσεως τῆς γεωργίας ἢ βιομηχανίας ».

Τὸ ἄρθρον 79 ἐξαλείφεται ἔνεκα τῶν σημειωθέντων εἰς τὸ μετὰ τὸ ἄρθρον 71 παρεμβληθὲν νέον ἄρθρον.

Μετὰ τὸ πρῶτον ἐδάφιον τοῦ ἄρθρου 83 παρενεβλήθησαν τὰ ἀκόλουθα.

« Δὲν λαμβάνουσι δὲ μέρος εἰς τὴν δίκην οἱ Ἱερουσιασταὶ οἵτινες διωρίσθησαν τυχόν, ἀφοῦ ἐπροτάθη ἢ εἰς δίκην εἰσαγωγή ».

Εἰς τὸ ἄρθρ. 87 ἡ ἰσοβιότης πρέπει νὰ ἐπεκταθῇ καὶ εἰς τὰ ὑῤῃφον ἔχοντα μέλη τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου διὰ νὰ μένωσιν ἀνεξάρτητα ἀπὸ τῶν ὑπουργῶν, τῶν ὁποίων τοὺς ἀπολογισμοὺς ἐξετάζουσιν. Ἐπίσης νομίζω συμφέρον, πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς δικαιοσύνης νὰ μὴν ἐμπροδισθῇ διὰ τοῦ Συντάγματος διὰ παντὸς ἡ ἰσοβιότης τῶν εἰρηνοδικῶν. Κατὰ τὰ ῥηθέντα τροποποιούμενον τὸ ἄρθρον ἔχει ὡς ἑξῆς·

« Οἱ δικάσται καθὼς καὶ τὰ ὑῤῃφον ἔχοντα μέλη τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου θέλουν εἶσθαι ἰσόβιοι. Ὁ χρόνος καθ' ὃν θέλουν κατασταθῇ τοιοῦτοι θέλει ὀρισθῇ δι' εἰδικοῦ Νόμου, ἐκδοθησομένου μετὰ παρέλευσιν πέντε ἐτῶν ἀπὸ τῆς νομίμου δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος Συντάγματος. Καθόσον δ' ἀφορᾷ τὴν ἰσοβιότητα τῶν εἰρηνοδικῶν, ἐπιφυλλάττεται εἰς τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν ἡ περὶ τούτου ἀπόφασις ».

Ἄρθρον 93. Παραδέχομαι εὐχαρίστως τὸ νὰ δικάζωνται εἰς τὸ μέλλον ὑπὸ τῶν ἐνόρκων ὅλα τὰ τοῦ τύπου ἐγκλήματα, ὅσάκις δὲν ἀφορῶσι τὸν ἰδιωτικὸν βίον, τὸ δὲ τῶν λοιπῶν πολιτικῶν ἐγκλημάτων ζήτημα ἐπιθυμῶ νὰ μὴν προδικασθῇ ἤδη, ἀλλὰ νὰ συστηθῇ εἰς τὴν σκέψιν τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας· ἐπειδὴ ἐνδέχεται νὰ εὑρεθῇ καταλληλότερος τρόπος συνθέσεως δικαστηρίου εἰς δίκασιν ἐγκλημάτων τοιούτων, τὰ ὅποια ἀποβλέπουσι τὴν μεταξὺ Κυβερνήσεως καὶ κυβερνωμένων σχέσιν.

Κρίνω ἀναγκασίον νὰ γίνωσιν εἰς τὸ ἄρθρον 101 τροποποιήσεις

τινές, ἀναγκαῖαι πρὸς ἀποφυγὴν βραδύτητος τῆς ὑπηρεσίας. Ἰδοὺ τὸ ἄρθρον τροποποιημένον.

Τὰ ὑπάρχοντα διοικητικὰ δικαστήρια καταργοῦνται· αἱ δὲ ὑπαγόμεναι εἰς αὐτὰ περὶ ἀμφισβητουμένου διοικητικοῦ ὑποθέσεις ἀνατίθενται ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ παρόντος Συντάγματος εἰς τὴν τακτικὴν δικαιοδοσίαν τῶν δικαστηρίων, καὶ θέλουν δικάζεσθαι ὡς κατεπείγουσαι. Νόμοι ἰδιαίτεροι θέλουν ὑπαγάγει ἐπίσης ὅλας τὰς λοιπὰς τοῦ ἀμφισβητουμένου διοικητικοῦ ὑποθέσεις εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια, καὶ κανονίσει τὴν διαδικασίαν.

« Αἱ ἄρσεις συγκρούσεως θέλουν δικάζεσθαι ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου ».

α Κανὼν δικαστήριον, καὶ μὴ διαδικασία τοῦ ἀμφισβητουμένου διοικητικοῦ δὲν ἔμπορεῖ νὰ ὑπάρξῃ τοῦ λοιποῦ ἄνευ νόμου.

Κρίνω ἀναγκαῖον νὰ προστεθῶσιν εἰς τὸ ἄρθρον 103 ἀμέσως μετὰ τὴν λέξιν ἀντιβαίνουσιν, αἱ λέξεις ὡς πρὸς τὴν οὐσίαν ὥστε τὸ ἄρθρον νὰ ἔχῃ ὡς ἑξῆς·

α Ὅλοι οἱ νόμοι καὶ τὰ διατάγματα, καθόσον ἀντιβαίνουσιν ὡς πρὸς τὴν οὐσίαν εἰς τὸ παρὸν Σύνταγμα, καταργοῦνται.

Τοῦτο δὲ, διότι ἄλλως δύναται πολλοὶ ἀναγκαῖοι ὁρισμοὶ νὰ ἀκυρωθῶσιν αἰφνηδίνως πρὸς ἐλάβειν τῆς κοινωνίας. Καὶ νὰ ἀκυρωθῶσιν διὰ μόνον τὸν λόγον, ὅτι δὲν περιέχονται εἰς νόμους, ἀλλ' εἰς διατάγματα, καί τοι κατὰ τὸ τότε πολιτικὸν σύστημα νομίμως ἐκδεδομένα.

Εἰς τὸ ἄρθρον 104 ἔκρινα ἀναγκαῖον ν' ἀντικατασταθῶσιν εἰς τὰς λέξεις ἀπὸ τῆς νομίμου δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος Συντάγματος, αἱ λέξεις ἀπὸ τῆς ἐπισήμου δημοσιεύσεως τοῦ περὶ ἐκλογῆς τῶν Βουλευτῶν νόμου. Τοῦτο δὲ, διότι ἡ ἐποχὴ τῆς συγκροτήσεως τῆς Βουλευτικῆς συνόδου ἐξαρθᾶται ἀπὸ τὴν τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου τούτου, τοῦ ὁποῦν ἡ συζήτησις δὲν ἤρχισεν ἀκόμη εἰς τὴν Ἐθνικὴν Συνέλευσιν.

Ἐνταῦθα ἀποπερατοῦνται αἱ περὶ τοῦ κυρίου σχεδίου τοῦ Συντάγματος παρατηρήσεις μου καὶ μένει μόνον νὰ προσθέσω τινὰ περὶ τῶν ἐπισυνημμένων εἰς αὐτὰ ψηφισμάτων. Πρὸ πάντων λαμβάνω ἀφορμὴν νὰ ἐκφράσω εἰς τὴν Συνέλευσιν κατ' ἐπανάληψιν τὴν εὐχαριστίαν μου, ἕνεκα τῆς πρὸς τὴν Βασιλικὴν Σύζυγόν μου δειχθείσης ἀφοσιώσεως. Νομίζω ἀκολούθως, ὅτι λαλῶ κατὰ τὸ πνεῦμα τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως καὶ πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ Κράτους, ἐὰν καλέσω τὴν προσυχὴν αὐτῆς εἰς τὴν σκοπιμότητα μιᾶς τροποποιήσεως διὰ τῆς ὁποίας μετὰ τὰς λέξεις ἐν περιπτώσει ἀνηλικιότητος ἤθελον προστεθῇ αἱ λέξεις ἡ ἀπουσίας, δηλονότι τοῦ διαδόχου.

Ἐπὶ τέλους ἔχω νὰ ἐπιφέρω ἀκόμη μίαν παρατήρησιν, τὴν ὁποίαν δὲν δύναμαι νὰ παρασιωπήσω, ὅσον καὶ ἂν μοι ᾔῃαι ἐπιθυμητὸν, νὰ συμμορφωθῶ μὲ τὰς εὐχὰς τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως. Κρίνω χρέος μου νὰ καλέσω τὴν προσοχὴν τῆς Ἐθ. Συνελεύσεως εἰς τὴν μεγίστην δυσκολίαν, ἣ μᾶλλον εἰπεῖν, εἰς τὸ ἀδύνατον τοῦ νὰ ἐκτελεσθῇ ἀκριβῶς τὸ περὶ τῶν δημοσίων ἐπαγγελμάτων ψήφισμα, ὅπως ἤδη ἔχει, χωρὶς ἐπιβλαβῶν συνεπειῶν. Α'. Ἡ Δικαστικὴ ὑπηρεσία ἤθελε παραλυθῇ ἐκ τούτου, ἴσως δὲ καὶ ἄλλαι τινὲς θέσεις αἱ ὁποῖαι εἶναι δύσκολον νὰ προσδιορισθῶσιν, δὲν ἤθελαν δυνηθῇ, ἐνεκα τῶν ἀπαιτουμένων εἰς αὐτὰς ἐιδικῶν γνώσεων νὰ πληρωθῶσι προστηκόντως. ἐνῶ βέβαια ἡ Ἐθ. Συνέλευσις συμμερίζεται τὴν γνώμην, ὅτι δὲν ὑπάρχει ὁ λαὸς διὰ τοὺς ὑπαλλήλους, ἀλλὰ τ' ἀνάπαλιν, οἱ ὑπάλληλοι διὰ τὸ καλὸν τοῦ λαοῦ. Ἀλλ' ὅσον καὶ ἂν ᾔμαι ἐξ ἑνὸς μέρους πεπεισμένος, ὅτι τὸ συμφέρον τοῦ λαοῦ ἀπαιτεῖ ν' ἀναβλέπῃ πάντοτε ἡ Κυβέρνησις, ὅταν διορίζῃ τοὺς ὑπαλλήλους τῆς, εἰς τὰς ἐιδικὰς τούτων γνώσεις, χωρὶς τῶν ὁποίων τὰ καθήκοντα τῶν ὑπουργημάτων δὲν δύνανται νὰ ἐκτελεσθῶσιν, ἐπιθυμῶ ἐξ ἑτέρου ζωηρῶς νὰ ἴδω τὰς πρὸς τὴν πατρίδα ὑπηρεσίας κατὰ τὸν προσφορώτερον τρόπον ἀμοιβομένας. Διὰ τοῦτο φρονῶ ὅτι πρέπει νὰ ληφθῇ δι' ἐκάτερον τούτων ἰδίως ἡ προσήκουσα φροντίς. Β'. Δύνανται καὶ ἰδιαίτεραι περιστάσεις ν' ἀπαιτήσωσιν ἐξαίρεσιν τοῦ ρηθέντος ψηφίσματος. Τοιαύτην π. χ. ἀπαιτεῖ ὁ διορισμὸς προξένων τινῶν, ὅπου ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ψηφίσματος, ὅπως ἔχει, δὲν εἶναι δυνατὴ, εἰμὴ μὲ θυσίας χρηματικὰς, αἱ ὁποῖαι πάλιν ἤθελαν ἐπιβαρύνει αὐτοὺς τοὺς αὐτόχθονας.

Ὅθεν συνιστῶ εἰς τὴν σκέψιν τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως, ἂν δὲν ᾔῃαι συμφέρον αὐτοῦ τοῦ ἰδίου ἔθνους νὰ γίνῃ εἰς τὸ ρηθὲν ψήφισμα προσθήκη τις, διὰ τῆς ὁποίας δίδηται εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ κάμνῃ ἐξαίρεσιν τότε μόνον, ὅταν βλέπῃ, ὅτι τὸ ὄφελος τοῦ ἔθνους ἀπαιτεῖ τοιαύτην, ἐνεκα ἐιδικῶν γνώσεων ἢ ἐιδικῶν περιστάσεων. Ἀλλὰ διὰ νὰ ἀσφαλισθῇ ἡ Ἐθνικὴ Συνέλευσις ἀπὸ πάσης καταχρήσεως τῆς ρηθείσεως προσθήκης, βεβαιῶ αὐτὴν εὐχαρίστως, ὅτι ἂν τὴν παραδεχθῇ, δὲν θέλω ποτὲ κάμῃ χρῆσιν αὐτῆς εἰς τὸν διορισμὸν Ὑπουργῶν, ἀλλὰ θέλω τηρήσει ὡς πρὸς τοῦτο, τοὺς ὅρους τοῦ ψηφίσματος.

Ἀποπερατῶν τὴν παροῦσαν διαδήλωσιν, Κύριε Πρόεδρε, διαβεβαιῶ ὑμᾶς περὶ τῆς Βασιλικῆς μου εὐνοίας, τὴν ὁποίαν ἐπιτρέπω εἰς ὑμᾶς νὰ ἐκφράσητε καὶ εἰς τὴν Ἐθνικὴν Συνέλευσιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 28 Φεβρουαρίου 1844.

Ο Θ Ω Ν.

Ἡ Συνέλευσις ἀπεφάσισε νὰ τυπωθῇ ὁλόκληρον καὶ διανεμηθῇ εἰς τοὺς πληρεξουσίους, εἰ δυνατόν, ἐντὸς τῆς ἡμέρας, ὥστε αὐριον ν' ἀρχίσῃ ἡ τῶν ἐν αὐτῷ περιεχομένων ἀντικειμένων συζήτησις.

Μετὰ ταῦτα ὁ Πρόεδρος ἀνέφερεν, ὅτι ἤδη ἔπεται ἡ ἐπὶ τοῦ νόμου τῶν ἐκλογῶν συζήτησις, ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ εἰσήγησις τῆς συνταξάσης αὐτὸν ἐπιτροπῆς δὲν εἶναι εἰσέτι παρασκευασμένη, εἶναι καλὸν ν' ἀναβληθῇ εἰς τὴν αὐριον.

Ἡ Συνέλευσις παρεδέχθη.

Μὴ ἐχούσης τῆς Συνελεύσεως ἄλλο ἀντικείμενον πρόχειρον εἰς συζήτησιν, εἰς τῶν πληρεξουσίων, λαβὼν τὸν λόγον ἐπὶ τῶν πρακτικῶν τῆς προλαβοῦσας συνεδριάσεως, εἶπεν· οἱ τοῦ Πόρου πληρεξούσιοι κατὰ τὴν παρελθοῦσαν συνεδρίαν ἠθέλησαν νὰ ἐξηγήσωσι τοὺς λόγους, δι' οὓς ἐζήτουν τὸ νὰ γίνῃ ἰδίως μνεῖα περὶ τοῦ τόπου, τὸν ὁποῖον ἀντιπροσωπεύουσι, πλὴν δὲν ἐδυνήθησαν· ἤδη δὲ προέθετο ν' ἀναφέρῃ ὀλίγα τινὰ περὶ αὐτῶν. Δὲν ζητοῦσιν οἱ πληρεξούσιοι οὗτοι οὔτε ἐντὸς τοῦ ψηφίσματος, νὰ διαληφθῇ ἰδίως ὁ τόπος αὐτῶν, οὔτε αἱ θυσίαι αὐτῶν νὰ ἐξομοιωθῶσι μὲ ἐκεῖνας τῶν ναυτικῶν νήσων. Ἀπλούστατον καὶ δικαιοτάτον εἶναι τὸ αἰτημάτων, τοῦ νὰ γίνῃ μνεῖα ἰδίως περὶ τοῦ τόπου των ἐν τοῖς πρακτικοῖς, ὥστε αἱ Βουλαι νὰ προσέξωσι ἰδιαιτέρως ἐπὶ τῶν θυσιῶν των, ὡς ἐγένετο τοῦτο καὶ περὶ τῶν Κασσίων· ἡ αἴτησις αὐτῶν εἶναι δικαία, διότι οἱ ἀγῶνες καὶ αἱ θυσίαι αὐτῶν δὲν εἶναι ἴσοι μὲ ἐκεῖνας πολλῶν ἄλλων νήσων, αἵτινες ὀλίγους μόνον ναύτας ἔπεμπον εἰς τὸν Ἑλληνικὸν στόλον· οἱ Ποριῶται δὲν εἶχον μὲν ἴδια πλοῖα, ἔπεμπον ὅμως ἱκανὸν πάντοτε ἀριθμὸν ναυτῶν εἰς τὰς κατὰ θάλασσαν ἐκστρατείας, τοὺς δὲ κατὰ ξηρὰν ἀγῶνας αὐτῶν πάντες γνωρίζουσιν· ἐπομένως προτείνει νὰ γίνῃ παραδεκτὴ ἡ αἴτησις αὐτῶν.

Πολλοὶ ἀντιπαρετήρησαν ὅτι ἡ συζήτησις αὕτη ἐτελείωσε κατὰ τὴν προλαβοῦσαν συνεδρίαν.

Ἄλλος δὲ τῶν πληρεξουσίων ἀνέφερεν, ὅτι πρὸ ἡμερῶν ἐλέχθησαν πολλὰ κατὰ διαφόρων πληρεξουσίων, ὅτι ἔλαβον χρήματα παρὰ τῶν Ἱπουργῶν, εἴτε τῶν ἀφεθέντων, εἴτε τῶν ἐτι καὶ νῦν ὑπαρχόντων. Μέχρις οὗ οἱ λόγοι οὗτοι ἐκυκλοφόρουν ἐντὸς τῶν Ἀθηνῶν, ὑπέφερον αὐτοὺς ἐν σιγῇ, νομίζων κρείττονα τὴν θέσιν καὶ τὸν χαρακτῆρα τῶν πληρεξουσίων τῶν τοιούτων διαβουλῶν· ἀλλ' αἱ συκοφαντίαι αὗται διεδόθησαν διὰ γραμμάτων καὶ εἰς τὰς ἐπαρχίας· ἐντεῦθεν δὲ λαβὼν ἀφορμὴν, προτείνει, νὰ προσκληθῶσιν οἱ Ἱπουργοί, οἷτε παύσαντες, ὡς καὶ οἱ ὄντες, νὰ δώσωσι λόγον τῶν πράξεων των εἰς τὴν Συνέλευσιν.

Ταῦτα εἰπὼν, ἐνεχείρισε τὴν πρότασιν εἰς τὸν Πρόεδρον.

Μετὰ ταῦτα ἐκήρυξεν ὁ Πρόεδρος διαλελυμένην τὴν συνεδρίαν
περὶ τὴν 2 ὥραν μ. μ.

Ὁ ἐκπληρῶν χρεὶν Προέδρου

Ἀντιπρόεδρος Α. ΜΕΤΑΞΑΣ.

Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ.

Ι. ΚΩΔΕΤΤΗΣ.

Α. ΛΟΝΤΟΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

Δρ. Ν. Δρόσου.

Κ. Θ. Κολοκοτρώνης.

Γ. Δοξός.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΞΓ'.

Τῆς 29 Φεβρουαρίου.

Σήμερον τὴν εἰκοστὴν ἐνάτην τοῦ Φεβρουαρίου μηνός, τοῦ
χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ τεσσαρακοστοῦ τετάρτου ἔτους ἡμέραν
τρίτην, συνελθόντων τῶν πληρεξουσίων ἐν τῷ Βουλευτηρίῳ τῆς
ἐθνικῆς Συνελεύσεως περὶ τὴν 11 ὥραν π. μ., ἐγένετο ἡ ἐκφώνη-
σις τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου· εὑρεθέντων δὲ παρόντων δια-
κοσίων τριάκοντα, καὶ ἀπόντων δεκατριῶν, ὁ Πρόεδρος ἐκήρυξεν
ἀρξαμένην τὴν συνεδρίαν.

Ἀνεγνώσθησαν ἀκολουθῶς τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης
συνεδριάσεως, τὰ ὅποια γενόμενα παραδεκτὰ εἰς τὴν Συνέλευσιν,
ὑπεγράφησαν παρὰ τοῦ Προέδρου, τῶν Ἀντιπροέδρων καὶ τῶν
Γραμματέων.

Μετὰ ταῦτα ὁ Πρόεδρος ἀνέφερεν εἰς τὴν Συνέλευσιν, ὅτι τὸ
Βασιλικὸν διάγγελμα περὶ τῶν ἐπὶ τοῦ σχεδίου τοῦ Συντάγματος
παρατηρήσεων τοῦ Βασιλέως, τυπωθὲν χθές, μόλις σήμερον διε-
νεμήθη, καὶ ἠρώτησεν αὐτήν, ἐὰν θέλῃ νὰ ἀρχίσῃ ἢ ν' ἀναβληθῇ
ἡ περὶ τούτου συζήτησις. Πολλοὶ τῶν πληρεξουσίων παρετήρησαν,
ὅτι μόλις ἤδη ἔλαβον τὰ ἔντυπα ἀντίτυπα τοῦ διαγγέλματος
καὶ δὲν ἐπρόφθασαν οὐδὲ καὶ νὰ τὸ ἀναγνώσῃ, καὶ ἐπρότειναν
ν' ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις αὐτοῦ εἰς τὴν προσεχῇ συνεδρίαν.

Ἐρωτηθεῖσα ἡ Συνέλευσις, παρεδέχθη τὴν εἰς τὴν προσεχῇ συν-
εδρίαν ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως τοῦ Βασιλικοῦ διαγγέλματος.

Ἐπομένως ὁ Πρόεδρος ἀνήγγειλεν εἰς τὴν Συνέλευσιν, ὅτι
ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ συζήτησις καὶ
ἀπόφασις διαφόρων προτάσεων περὶ γενικοῦ τοῦ ἀγῶνος ἀριστείου,
κατὰ τὰ πρακτικὰ τῆς Ξ'. Συνεδριάσεως τῆς 25 Φεβρουα-

ρίου, ὅτι ὅλαι μὲν αἱ ἄλλαι περὶ ἀριστείων προτάσεις ἀπερρίφθησαν, γενομένης παραδεκτῆς μόνον τῆς περὶ γενικοῦ τοῦ ἀγῶνος ἀριστείου, διὰ τὴν τεθῆ εἰς συζήτησιν. Περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἐδόθησαν, εἰς τὴν Προεδρίαν τρεῖς προτάσεις Ναυπάκτου καὶ Ψαρόριανων, αἵτινες ἀναγνωσθεῖσαι καὶ καταχωρηθεῖσαι εἰς τὰ πρακτικὰ τῆς ῥηθείσης συνεδριάσεως, ἐτυπώθησαν καὶ διενεμήθησαν πρὸ ἡμερῶν εἰς τοὺς πληρεξουσίους. — 2) ἡ εἰσήγησις καὶ ἡ γενικὴ ἐπὶ τοῦ σχεδίου τοῦ Νόμου τῶν ἐκλογῶν συζήτησις.

Ἡ Συνέλευσις μετέβη εἰς τὴν περὶ τοῦ ἀριστείου συζήτησιν.

Εἷς δὲ τῶν πληρεξουσίων, λαβὼν τὸν λόγον, πρὸκειται, εἶπε, περὶ ἀριστείου τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος. Τὸ ἀριστεῖον τοῦτο ἐσύστησεν ἡ Ἀντιβασίλειά εἰς τὰ 1834 πρὸς ἀναγνώρισιν τῶν ἐκδουλεύσεων τῶν ἀγωνισθέντων, διαιρέσασα αὐτὸ εἰς τρεῖς κλάσεις, τὸ ἀργυροῦν, χάλκινον καὶ σιδηροῦν. Σκοπὸς τῆς συστάσεως τοῦ ἀριστείου δὲν ἦτον ἡ καταμέτρησις τῶν ἐκδουλεύσεων, ἀλλὰ ἡ ἀναγνώρισις αὐτῶν· εἶναι σημεῖον εἰς μνήμην τοῦ μεγάλου συμβάντος τοῦ Ἑλληνικοῦ ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος καὶ τῶν κατὰ τόπους κατορθωμάτων.

Διὰ τῆς τριπλῆς ὁμῶς διακρίσεως αὐτοῦ κατεστράφη ὁ κύριος οὗτος σκοπὸς τοῦ ἀριστείου, τὸν ὅποιον καὶ αὐτὸ τὸ διάταγμα τῆς συστάσεώς του ὑποθέτει· καὶ διὰ τοῦτο εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐγένεν ὅλως δι' ὅλου τὸ ἐναντίον ἀφ' ὅ,τι ὑπῆρξε καὶ εἰς ἄλλα ἔθνη, τῶν ὁποίων αἱ Κυβερνήσεις θέλουσι νὰ διαιωνίσωσι διὰ τινος σημείου μεγάλα καὶ συμαντικὰ συμβεβηκότα, παρεδόχθησαν αὐτὸ ὁμοιόμορφον καὶ γενικὸν δι' ὅλους τοὺς μετασχόντας τοῦ συμβεβηκότος ἀπὸ τοῦ στρατηγοῦ μέχρι τοῦ στρατιώτου, καὶ ἀφ' ὅ,τι ἡμεῖς αὐτοὶ ἐπράξαμεν διὰ τὴν τῆς 3 Σεπτεμβρίου μεταβολήν.

Ἐκτὸς τοῦ ἀτόπου τούτου εἰς τὴν πραγματοποιήσιν καὶ ἐφαρμογὴν τοῦ ῥηθέντος διατάγματος τῆς Ἀντιβασίλειας ἔλαβον χώραν πολλαὶ καταχρήσεις ἔνεκα τῶν ὁποίων τὸ ἀριστεῖον κατήτησεν ἀντικείμενον ὄχι πόθου, ἀλλὰ μίσους, καὶ ἡ ἀφορμὴ προσωπικῶν ζηλιτυπιῶν καὶ διχονοιῶν μεταξὺ τῶν κατοίκων τῶν ἐπαρχιῶν. Αἱ καταχρήσεις δὲ αὗται ἐπλεόνασαν ἤδη εἰς τὴν διανομὴν τῶν ἀριστείων μετὰ τὴν 3 Σεπτεμβρίου ἔνεκα ἀκαταμάχητων περιστάσεων, τὰς ὁποίας ὅλοι γνωρίζομεν. Κατάλογος ἐχόντων δικαίωμα ἀριστείου ἐπαρουσιάσθησαν ἀπὸ πολλοὺς ἐκ τῶν πληρεξουσίων, καὶ τὸ Ὑπουργεῖον ἐξέδωκεν αὐτὸ εἰς πολλὰς ἑκατοντάδας ἀνθρώπων, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἴσως εἶναι καὶ τινες, οἵτινες ἐθήλαζον ἐπὶ τοῦ ἀγῶνος καὶ ὅλως ξένοι αὐτοῦ,

καὶ τὸ ἀριστεῖον ἀποκατέστη ἤδη ἡ ἀφορμὴ σκανδάλων καὶ ζυλοτυπιῶν εἰς τὰς ἐπαρχίας, καὶ πρόσκομμα εἰς τὴν ἐνέργειαν τῶν ἱπουργείων.

Διὰ τοὺς λόγους τούτους νομίζω, ὅτι δὲν εἶναι ἀνάξιον τῆς σκέψεως τῆς παρούσης Συνελεύσεως τὸ νὰ θελήσῃ νὰ ἐπανορθώσῃ τὴν κατάχρησιν, καὶ νὰ σαματήσῃ ἕως ἐδῶ τὸ κοινωνικὸν τοῦτο κακόν. Εἶναι μὲν τοῦτο ἀντικείμενον κυβερνητικὸν καὶ ἔργον τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας, ἀλλὰ προέβη ἐπὶ τοσοῦτον ἡ κατάχρησις, ὥστε ἡ Συνέλευσις πρέπει νὰ ἐπιληφθῇ αὐτοῦ, ὅπως ἐπελάβετο καὶ ἄλλων τοιούτων ἀντικειμένων, ἂν καὶ κυβερνητικῶν, καὶ νὰ ἐκδώσῃ καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ψήφισμά τι, δι' οὗ νὰ ἐπιφέρῃ τὴν προσήκουσαν θεραπείαν καὶ κατὰπαυσιν τῶν καταχρήσεων. Ἡ θεραπεία δὲ αὕτη δύναται νὰ γίνῃ διὰ δύο μέτρων, α) διὰ τῆς καταργήσεως τῆς εἰς ἀργυροῦν, χάλκινον καὶ σιδηροῦν διακρίσεως τοῦ ἀριστείου τούτου, τὸ ὁποῖον νὰ ὀρισθῇ ὁμοιόμορφον ἐκ χαλκοῦ ἢ σιδήρου δι' ὅλους, σύμφωνα μὲ τὸν κύριον σκοπὸν τῆς συστάσεως τοῦ ἀριστείου. Τὸ μέτρον δὲ τοῦτο θέλει εἶσθαι συγχρόνως σύμφωνον καὶ μὲ τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τοῦ ἔθνους, διότι τὸ ἀργυροῦν ἀξίζει ἐν περίπου πεντάδραχμον· β) νὰ προσκληθῶσιν αἱ δημοτικαὶ ἀρχαὶ νὰ καταστρώσωσι καταλόγους ὅλων τῶν Ἑλλήνων, ὅσοι ἐπὶ τοῦ ἀγῶνος ἦσαν ἀποκαταστημένοι ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος καὶ ἔχουσιν ἤδη ἡλικίαν 30 ἢ 35 ἐτῶν, ἐπὶ τῇ ἐάσει τῶν ὁποίων νὰ διανεμηθῇ αὐτὸ εἰς ὅλους τοὺς Ἕλληνας, διότι ἅπαντες, ἡ ὑπέστησαν τὰ δεινὰ τοῦ ἀγῶνος, ἡ ἠγωνίσαντο αὐτόν. Τὰ δὲ ἀργυρὰ νὰ ἐπιστραφῶσιν.

Ἐξ αὐτοῦ τοῦ περὶ ἀριστείων ρηθέντος διατάγματος ἐξάγεται, ἐπρόσθεσεν ἄλλος πληρεξούσιος, ὅτι σκοπὸς τῆς συστάσεως αὐτοῦ δὲν ἦτο μόνον ἡ ἀναγνώρισις ἀλλὰ καὶ ἡ καταμέτρησις τῶν ἐκδουλεύσεων τῶν ἀγωνιστῶν, διότι αὐτὸ τὸ ἴδιον διάταγμα καθιερώνει τὰς διακρίσεις τοῦ ἀξιωματικοῦ, ὑπαξιωματικοῦ καὶ στρατιώτου. Κατὰ συνέπειαν τοῦ διατάγματος τούτου ἐσυστήθησαν κατὰ διαφόρους ἐποχὰς τρεῖς ἐπιτροπαὶ διὰ τὴν ἐξελεγχθῆναι τῶν ἐκδουλεύσεων ἐκάστου, καὶ διενεμήθησαν χιλιάδες ἀριστείων κατὰ τὰς ἀποφάσεις αὐτῶν· ἔκτοτε ἐπαυσεῖν ἡ διανομὴ τοῦ ἀριστείου, καὶ πολλοὶ ἐκ τῶν κατοίκων ἔμειναν ἠδικημένοι, μὴ λαβόντες τὸ δεῖγμα τοῦτο τῶν ἐκδουλεύσεων των, τὸ ὁποῖον δὲν ἐπρόλαβον νὰ ζητήσωσιν.

Οἱ πληρεξούσιοι ἐπιφορτισμένοι μὲ τὰ παράπονα ταῦτα τῶν κατοίκων τῶν ἐπαρχιῶν, θέλοντες νὰ δικαιώσωσιν αὐτοὺς, ἐπαρουσίασαν καταλόγους πολιτῶν, ἔχόντων δικαίωμα νὰ φέρωσι τὸ ἀριστεῖον, καὶ ἐζήτησαν τὴν ἀπόδοσιν αὐτοῦ. Μῖς τοὺς κατα-

λόγους τούτους περιελήφθησαν οἱ ἀδικηθέντες, ἀλλ' ἴσως συμπα-
ρελήφθησαν καὶ τινες ἀδίκως, καὶ αἱ καταχρήσεις αὗται προήλθον
ἐξ αὐτῶν τῶν ἰδίων πληρεξουσίων.

Σήμερον πρόκειται νὰ ἐπιφέρωμεν τὴν θεραπείαν τῶν κατα-
χρήσεων τούτων, ὅχι ὅμως ὡς ὁ προλαλήσας ἐπρότεινεν, νὰ
στερήσωμεν τοῦ ἀριστείου καὶ ἐκείνους οἵτινες, ἔλαβον αὐτὸ
δικαίως. Διὰ τῆς καταργήσεως τῆς διακρίσεως τοῦ ἀριστείου,
ἀντὶ νὰ φέρωμεν τὴν θεραπείαν καταχρήσεων, θέλομεν ἐπιφέρει
νέας καταχρήσεις καὶ ἀδικίας, καὶ θέλομεν ἀδικήσει ὅλους τοὺς
φέροντας δικαίως τὸ ἀργυροῦν καὶ τὰ ἄλλα ἀριστεία, ὡς δείγμα
τῶν θυσιῶν καὶ ἀγώνων των.

Διὰ ταῦτα προτείνω νὰ ψηφίσῃ ἡ Συνέλευσις, ν' ἀποδοθῇ μὲν
τὸ σιδηροῦν ἀριστεῖον εἰς ὅλους τοὺς φέροντας τὸ 30 ἔτος τῆς
ἡλικίας των, τὸ δὲ ἀργυροῦν καὶ χαλκίνον ν' ἀποδοθῇ σύμφωνα
μὲ τὸ πνεῦμα τοῦ περὶ τούτων διατάγματος, καὶ νὰ διατηρηθῇ
εἰς ὅσους δικαίως τὸ ἔλαβον, ν' ἀφαιρηθῇ δὲ ἀπὸ τοὺς ἀδίκως
φέροντας αὐτὸ, νὰ ἐκκαθαρισθῶσιν αἱ καταχρήσεις, ὅσαι ἔγιναν,
καὶ νὰ θεραπευθῇ τὸ κακὸν τοῦτο. Σύμφωνα λοιπὸν μετὰ ταῦτα
ἀνέγνω τὴν ἐξῆς πρότασιν.

« Νὰ δοθῇ ἐν γένει εἰς μὲν τοὺς ἔχοντας 30 ἐτῶν ἡλικίαν, καὶ
εὐρεθέντες ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὸν ἀγῶνα μέχρι τοῦ 1829,
τὸ σιδηροῦν ἀριστεῖον. »

« Περί δὲ τοῦ ἀργυροῦ καὶ χαλκίνου νὰ ἐπιφορτισθῇ ἡ συστήσο-
μένη διὰ ψηφίσματος ἐπιτροπὴ νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τῆς τοὺς καταλό-
γους τῶν ἐχόντων ἤδη αὐτὸ, καὶ νὰ ἐξετάσῃ, ἂν δικαίως τὸ ἔχωσι,
νὰ τὸ ἀποδώσῃ δὲ καὶ εἰς ὅσους δὲν τὸ ἔλαβον μέχρι τοῦδε. »

Τὰ ἀριστεία ἐσυστήθησαν, παρετήρησεν ἕτερος πληρεξούσιος,
ὡς σημεία τῶν ἐκδουλεύσεων, ἀλλ' αἱ καταχρήσεις εἰς τὴν δια-
νομὴν αὐτῶν δὲν ἐπρολήφθησαν. Ἡ κατάργησις των ἤδη καὶ ἡ
ἀφαίρεσις αὐτῶν ἀπὸ τὸ στῆθος τοῦ στρατιωτικοῦ, καὶ ἐν γένει
τοῦ Ἑλλήνος, εἶναι πράξεις, δυσαρέστους ἔχουσα συνεπίαιας, καὶ
διὰ τοῦτο δὲν πρέπει νὰ ἐπιπροσθέσωμεν νέαν κακὸν εἰς τὴν
σημερινὴν κοινωνικὴν μας κατάστασιν.

Τὰς παρατηρήσεις ταύτας ἀντικρούων ὁ πρῶτος λαβὼν τὸν
λόγον καὶ προτείνας τὴν κατάργησιν τῆς διακρίσεως τοῦ ἀριστείου
πληρεξούσιος, εἶπεν, ὅτι τὸ συμπέρασμα τῶν προλαλήσαντων εἶναι,
ὅτι ἀναγνωρίζουσι μὲν τὰ ἡμαρτημένα, ἀλλὰ θέλουσι τὴν διατή-
ρησιν αὐτῶν διὰ κίνδυνον, τὸν ὅποιον ὑποθέτουσιν αὐτοὶ, χωρὶς
κἂν νὰ δικαιολογήσωσι τὴν ὑπόθεσιν των ταύτην, ἐνῶ ἐξεναντίας
μάλιστα αἱ λαβοῦσαι χώραν εἰς τὴν διανομὴν τῶν ἀριστείων
καταχρήσεις παρεμβάλλουν εἰς τὸ ἔθνος ἀφορμὰς διχονοιῶν καὶ

παραχῶν καὶ μάλιστα ἐπικινδύνους εἰς τὰς ἐρχομένας ἐκλογάς. Καταργοῦντες τὸ ἀριστεῖον, δυσαρεστοῦμεν τοὺς ὀλίγους δικαίως φέροντας αὐτὸ, ἀλλ' εὐχαριστοῦμεν οὕτως ὁλόκληρον τὸ ἔθνος, καὶ διὰ τοῦτο εὐρίσκει, εἶπεν, ὑποθετικὸν τὸν προτεινόμενον κίνδυνον.

Ἐνταῦθα παρετήρησεν εἰς τῶν πληρεξουσίων, ὅτι δὲν εἶναι ἀληθές, ὅτι ὅλοι οἱ πληρεξούσιοι ἐπχρουσίασαν καταλόγους ἐχόντων δικαίωμα νὰ λάβωσι τὸ ἀριστεῖον εἰς τὴν Γραμματεῖαν τῶν στρατιωτικῶν, διότι καὶ αὐτὸς, ἂν καὶ πληρεξούσιος νήσου, τῆς ὁποίας οἱ κάτοικοι ἠγωνίσθησαν κατὰ τῶν ἐχθρῶν ἐντὸς τῶν πλοίων τῶν τριῶν ναυτικῶν νήσων, μολαταῦτα οὕτε κατάλογον τοιοῦτον ἔδωκεν, οὕτε τοιαύτην ἀπαίτησιν ἐπαρουσίασε. Τοῦτο ἀληθεύει καὶ διὰ πολλοὺς ἔτι πληρεξουσίους.

Ἄλλος δὲ πάλιν ἐπρόσθεσεν, ὅτι δὲν πρέπει νὰ καταργηθῇ ἡ διάκρισις τοῦ ἀριστείου, μήτε ν' ἀφαιρεθῇ ἀπὸ τοὺς δικαίως φέροντας αὐτὸ Ἕλληνας ἀγωνιστάς, ἀλλ' ἐὰν ἔλαβον χώραν, καταχρήσεις νὰ ληφθῇ φροντίς περὶ τῆς θεραπείας αὐτῶν. Λέγουσιν, ὅτι μετὰ τὴν τρίτην Σεπτεμβρίου ἐπλεόνασαν αἱ καταχρήσεις· ἀλλ' οἱ κατάλογοι τῶν λαβόντων τὸ ἀριστεῖον εὐρίσκονται εἰς τὴν Γραμματεῖαν, καὶ εὐκόλως δύναται ἐπιτροπὴ τις συστηθησομένη νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν αὐτοὺς καὶ νὰ ἐξελέγξῃ τὴν κατάχρησιν, καθὼς καὶ τὰς πρὸ τῆς 3 Σεπτεμβρίου καταχρήσεις. Τὰ δικαιώματα δὲν ἀποκτῶνται ἤδη, ἀπεκτίθησαν ἐπὶ τοῦ ἀγῶνος καὶ εἶναι αἰώνια καὶ ὄχι πρόσκαιρα. Ἐπρότεινε δὲ νὰ δοθῇ τὸ σιδηροῦν ἀριστεῖον ἐν γένει εἰς ὅλους τοὺς Ἕλληνας τοὺς ἔχοντας ἡλικίαν μείζονα τῶν τριάκοντα ἐτῶν, διότι καὶ κατὰ τὸ 1828 καὶ 29 ἔγειναν διάφοροι μάχαι σημαντικαί, εἰς τὰς ὁποίας συνεμέθεξας καὶ Ἕλληνες, ἔχοντες ἡλικίαν τότε δεκαπέντε ἐτῶν καὶ ἔτι ὀλιγώτερον, μὴ λαβόντες μέρος εἰς τὰς πρότερον μάχας. Δὲν πρέπει ὁμῶς νὰ ἀφαιρέσωμεν ἀπὸ τοὺς ἀγωνιστάς τὸ δοθὲν εἰς αὐτοὺς ἔθνοςσκμον, τὸ ὁποῖον φέρουν ὡς μόνον δείγμα τῶν ἀγώνων καὶ ἐκδουλεύσεών των.

Σύμφωνος καθ' ὅλα μὲ τὸν ἀγορεύσαντα τοῦτον ἄλλος πληρεξούσιος, εἶπεν, ὅτι παραδέχεται καθ' ὁλοκληρίαν τὸ ζήτημα ὡς οὗτος τὸ ἔθεσε, καὶ προτείνει νὰ διατηρηθῇ ἡ διάκρισις καὶ τιμὴ τοῦ ἀργυροῦ, χαλκίνου καὶ σιδηροῦ ἀριστείου εἰς ὅσους δικαίως ἔλαβον αὐτὸ, ν' ἀφαιρεθῇ δὲ ἀπὸ τοὺς ἀδίκως λαβόντας τὸ ἀργυροῦν καὶ χαλκινόν. Πρὸς τὸν σκοπὸν δὲ τοῦτον νὰ συστηθῇ ἐξεταστικὴ ἐπιτροπὴ. Τὸ δὲ σιδηροῦν, ὡς ὁ προλαλήσας ἐπρότεινε, νὰ δοθῇ εἰς ὅλους τοὺς ἔχοντας ἡλικίαν τριάκοντα ἐτῶν καὶ ἐπέκεινα Ἕλληνας.

Μεταξύ δὲ τῶν ἐχόντων δικαίωμα νὰ λάβωσι τὸ ἀριστεῖον εἶναι καί τινες μὴ στρατιωτικοί, ἀλλὰ πολιτικοί· οὗτοι εἶναι οἱ ἐπὶ τοῦ ἀγῶνος πρόκριτοι τῶν ἐπαρχιῶν, οἵτινες ἂν καὶ δὲν εἶχον ὡς σύνηθες ἔργον τὸ πολεμεῖν, κατέθεσαν ὅμως τὰς περιουσίας των, προετοίμασαν καὶ ὑπεστήριξαν τὸν ἀγῶνα, διατρέξαντες καὶ οὗτοι τὸν κίνδυνον τῶν μαχῶν· εἰς τοὺς τοιούτους βεβαίως δὲν θέλομεν ἀρνηθῆ τὸ δικαίωμα τοῦ φέρειν τὸ ἀριστεῖον.

Ἐκ τῶν ὧν οἱ προλαλήσαντες ἐξέθεσαν ἐξηγεῖται, εἶπεν ἕτερος, ὁ εὐγενὴς σκοπὸς τῶν συντελεσάντων εἰς τὴν σύστασιν τοῦ ἀριστείου· εἶναι ἐπίσης γνωστὸν ὅτι αἱ καταχρήσεις εἰς τὴν διανομὴν τοῦ ἀριστείου τούτου ἐπλεόνασαν ἤδη, καὶ ἡμέραν παρ' ἡμέραν πολλαπλασιάζονται· ἐπομένως ἡ Συνέλευσις ἔχει δίκαιον νὰ μὴν ἀδιαφορήσῃ εἰς τὴν πρόοδον τοῦ κοινωνικοῦ τούτου κακοῦ. Ἡ κατάχρησις δὲν πηγάζει βεβαίως ἀπὸ τὴν μεταβολὴν τῆς 3 Σεπτεμβρίου, ἀλλὰ κυρίως ἀπὸ τὸν μὴ κατάλληλον τρόπον τῆς διανομῆς· ἐνῶ πρότερον ἐδίδετο τὸ ἀριστεῖον δυνάμει ἀποφάσεως ἐξεταστικῆς ἐπὶ τούτῳ ἐπιτροπῆς, αἱ καταχρήσεις κυρίως ἔλαβον χώραν, διότι καὶ πρὶν τῆς μεταβολῆς καὶ μετὰ ταῦτα παρέβησαν τὴν διάταξιν αὐτήν, καὶ οἱ κατὰ καιροὺς ὑπουργοὶ ἀπένεμον αὐτὸ κατ' ἰδίαν των ἀρέσκειαν. Μολαταῦτα δὲν πρέπει νὰ καταστρέψωμεν νόμον, παρέχοντα σημεῖα εὐγνωμοσύνης εἰς τοὺς ἀγωνισθέντας κατὰ τὴν πρέπουσαν ἀξίαν ἐκάστου, ἀλλὰ νὰ διατηρήσωμεν τὴν τριπλὴν διάκρισιν τοῦ ἀριστείου. Ἡ Συνέλευσις μὴτε ἐξελέγξιν δύναται νὰ κάμῃ μὴτε δύναται νὰ φέρῃ αὐτὴν τὴν θεραπείαν τῶν καταχρήσεων. Τοῦτο ἀνήκει ἰδίως εἰς ἐπιτροπὴν συγκεκριμένην ἀπὸ πρόσωπα, ἔχοντα εἰδικὴν γνῶσιν περὶ τῶν στρατιωτικῶν καὶ λοιπῶν ἐκδουλεύσεων, χάριν τῶν ὁποίων δίδεται τὸ ἀριστεῖον. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐπρότεινε εἰς τὴν Συνέλευσιν νὰ διορίσῃ πενταμελὴ ἐπιτροπὴν ἐκ τῶν πληρεξουσίων ἀπὸ στρατιωτικούς, ναυτικούς καὶ πολιτικούς, ἧτις νὰ συντάξῃ σχέδιον ψηφίσματος, τὸ ὁποῖον νὰ καθυποβῇ εἰς σκέψιν τῆς Συνελεύσεως.

Ἄλλος δ' ἐπρόσθεσεν ὅτι ἡ διάκρισις τοῦ ἀριστείου δὲν καθιερώθη πρὸς διάκρισιν τῶν ἐκδουλεύσεων καὶ βαθμῶν, διότι καὶ ὁ στρατηγὸς καὶ ὁ κατώτερος ἀξιωματικὸς ἐπίσης τὸ ἀργυροῦν ἀριστεῖον φέρουν· ἡ διάκρισις τῶν ἐκδουλεύσεων πηγάζει ἀπὸ τὰ χαρακτηριστικὰ σημεῖα τοῦ βαθμοῦ καὶ ὄχι ἀπὸ τὰ ἀριστεία. Διὰ τοῦτο συμφωνεῖ, εἶπε, μὲ τὴν γνώμην ἐκείνων, οἵτινες προτείνουν τὴν κατάργησιν τῆς διακρίσεως τοῦ ἀριστείου, καὶ τὴν παραδοχὴν ὁμοιομόρφου δι' ὅλους ἐν γένει.

Ἄλλος ἀντέτεινε, λέγων, ὅτι οἱ προτείναντες τὴν κατάργησιν τοῦ

παρασήμευ παρεκινήθησαν ἀπὸ εὐγενῆ σκοπὸν καὶ αἰσθημα αὐστηρᾶς δικαιοσύνης, ἀλλ' ὅσον ἡ πρότασις των καὶ ἂν ᾖναι δικαία ἐναντίον τῶν καταχρήσεων, δὲν πρέπει ὁμῶς ἔνεκα τούτου νὰ καταργήσωμεν τὴν διάκρισιν τοῦ ἀριστείου, διότι θέλομεν περιπέσει εἰς μείζονα κατάχρησιν. Τὸ ἀριστεῖον ἐδόθη εἰς τοὺς ἀγωνιστάς δυνάμει Β. Διατάγματος, ὑπαγορευθέντος ἀπὸ τὰς ἀποφάσεις τῶν Ἐθνικῶν Συνελεύσεων· ἐπειδὴ λοιπὸν τὸ Διάταγμα εἶναι ἀπόρροια τούτων, ἄρα πῶς δυνάμεθα νὰ καταργήσωμεν αὐτό; Ἡ Συνέλευσις δὲν ἔλλειψε νὰ εἰδοποιήσῃ τὴν Κυβέρνησιν διὰ τῶν πρακτικῶν της, ὅπως παύσῃ πᾶσα κατάχρησις.

Ἡ ἐκτέλεσις τῶν Νόμων καὶ Διαταγμάτων δὲν ἀνήκει εἰς τὴν Συνέλευσιν, οὔτε εἰς τὰ Νομοθετικὰ σώματα. Ἡμεῖς ἤδη ἐμβαίνομεν εἰς τὸν Συνταγματικὸν δρόμον, καὶ μετὰ ταῦτα πᾶν Ὑπουργεῖον δύναται νὰ καλῇται εἰς ἀπολογία διὰ τὰς καταχρήσεις του· ἀπλῇ μόνον παρατήρησις εἰς τὰ πρακτικὰ τῆς Συνελεύσεως ἀρκεῖ νὰ κάμῃ προσεκτικὴν τὴν Κυβέρνησιν, καὶ νὰ προλάβῃ τὰς καταχρήσεις. Ἐπὶ τέλους εἶπε, δὲν εἶναι δίκαιον ν' ἀφαιρεθοῦν τὰ παράσημα, διότι εἶναι συνδεδεμένα μὲ τὰς βαθμολογίας, οὔτε νὰ γίνῃ περὶ τούτου ψήφισμα, ἀλλὰ νὰ σημειωθῇ μόνον εἰς τὰ πρακτικὰ τοῦτο διὰ νὰ ὁδηγηθῇ ἡ Κυβέρνησις.

Ὁ πρῶτος ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου λαλήσας πληρεξούσιος λαβὼν παρὰ τῆς Συνελεύσεως καὶ ἐκ τρίτου τὸν λόγον, εἶπεν· ὁ τελευταῖος ἀγορεύσας ἐξέθηκεν, ὅτι ἡ Συνέλευσις δὲν δύναται νὰ κάμῃ ψήφισμα, προσβάλλον κεκτημένα δικαιώματα· ἀλλ' ὅτι δύναται νὰ κάμῃ ψήφισμα πρὸς διόρθωσιν καταχρήσεων εἶναι αὐταπόδεικτον ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε γενομένων ψηφισμάτων· ὁ δὲ λόγος τοῦ κεκτημένου δικαιώματος δὲν προϋτέθη ἐν δεύντι, διότι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον πᾶσα κατάχρησις ἤθελεν εἶσθαι ἀπρόσβλητος. Συγγέρομεν, ὡς νομίζω, τὸ ἀριστεῖον μὲ τὰ παράσημα· ἀλλὰ τὸ ἀριστεῖον δὲν ἔχει ἀξίαν μεταλλικὴν, ἀλλ' ἀπλῶς χρησιμεύει ὡς μνημεῖον ἱστορικῆς ἐποχῆς. Ἐόρεθη, ὅτι εἶναι ἀπόρροια τὸ ἀριστεῖον ἀποφάσεων Ἐθνικῶν Συνελεύσεων. Τοιαύτην ὁμῶς ἀπόφασιν δὲν ἐνθυμούμαι, ἀλλὰ καὶ ἂν ὑπάρχῃ, δὲν περιέχει θεθαίως τὴν γενομένην διάκρισιν εἰς τὰ τριῶν εἰδῶν ἀριστεία. Πῶς θέλει γίνῃ διόρθωσις, εἶπον, ἐπειδὴ ἐδόθη καὶ ἐκτὸς τοῦ Κράτους· ἀλλὰ μήπως καὶ ἄλλαι Κυβερνήσεις δὲν ἔκαμον τοιαύτας μεταβολὰς καὶ ἐπὶ ἀντικειμένων μάλιστα πρὸ αἰώνων εἰσηγμένων; Αἱ προτεινόμεναι ἐπιτροπαὶ πρὸς ἐκκαθάρισιν καὶ δικαίωσιν εἶναι ἀδιέξοδος πλέον κύκλος καὶ πηγὴ ἀφθονοῦς καταχρήσεων, ἐκτὸς δὲ τούτου καὶ ἀντι-

είμενον πολλοῦ χρόνου. Λέγουσιν, ὅτι θέλουσι προκύψει δυσ-
ρέσκειαι· ἀλλ' εἰς τοῦτο δὲν συμφωνῶ, διότι πᾶν πρᾶγμα
φαρμοζόμενον γενικῶς εἰς πάντας δὲν δυσαρεστῇ οὐδένα. Ἄν
ἐλθῇ ἡ Συνέλευσις, ἃς δοθῇ ἀργυροῦν εἰς πάντας, ἀλλὰ χάριν
οἰκονομίας, ἃς δίδῃ μόνον τὸ δίπλωμα ἡ Κυβέρνησις, τὸ δὲ
ἀριστεῖον, ἃς χαράττεται παρὰ τοῦ θέλοντος νὰ φέρῃ αὐτό. Διὰ
τοῦτο προτείνω νὰ ὀνομασθῇ τριμελὴς ἡ πενταμελὴς ἐπιτροπὴ
παρὰ τοῦ Προέδρου, ἥτις νὰ συντάξῃ ἐπὶ τῇ βάσει ταύτῃ τὸ
κατάλληλον ψήφισμα· ἄλλως ἀπὸ τοῦδε ἃς γίνῃ ἐπιθεώρησις τῶν
ἤδη κειμένων καταλόγων εἰς τὰς Γραμματείας, ὥστε εἰς ὅλας
τὰς ἐπαρχίας νὰ διανεμηθῶσι τὰ ἐν τούτοις καταγεγραμμένα
ἀριστεία.

Ἔτερος δὲ τῶν πληρεξουσίων ἀναστὰς, εἶπεν· ἐνῶ ἔχομεν
ἄλλα σπουδαῖα ἀντικείμενα, ἀσχολούμεθα ἐπὶ πραγμάτων δευ-
τέρου λόγου. Τίς ὁ φόβος ἐκ τῆς διακρίσεως τῶν ἀριστείων;
μήπως αἱ καταχρήσεις δὲν θέλουσιν εἰσχωρήσει καὶ εἰς τὰ τοῦ
ἐνὸς εἶδους ἀριστεία; εὐχῆς ἔργον ἦτο νὰ μὴν ἐλάβανον χώραν
ποσῶς τὰ ἀριστεία, διότι μόνῃ ἡ ἱστορία διαιωνίζει τῶν ἀνθρώ-
πων τὰ κατορθώματα· ἀλλὰ τοῦτο τὸ κακὸν ἐκ τῆς Ἀσίας μετη-
νέχθη καὶ εἰς ἡμᾶς. Ἡδὴ ὑπάρχει τοῦτο παρ' ἡμῖν, ἡ ἀνατραπὴ
δὲ παρὰ τῆς ἔθνικῆς Συνελεύσεως δὲν εἶναι δυνατόν, διότι τότε
θελεῖ γίνεαι ἐπέμβασις ἀνήκειος εἰς τὴν διανεμητικὴν ἐνέργειαν,
ἥτις εἶναι διοικητικὴ.

Ἀντιπαρετήρησεν ἕτερος, ὅτι δὲν εἶναι μικροῦ λόγου τὸ περὶ
ἀριστείων, ὡς προελέχθη. Τοῦτο εἶναι σεμνὸν δεῖγμα τῶν λαμ-
πρῶν τῶν Ἑλλήνων ἀγώνων, οἵτινες καὶ ζοῇν καὶ τὰ πάντα
προσέφερον εἰς αὐτόν. Ἐπειδὴ λοιπὸν εἶναι τοιοῦτον, πρέπει νὰ
διατηρηθῇ ὅπως ἔχει· ἀλλὰ διὰ τὰς συμβάσας καταχρήσεις, ἃς
συστηθῇ ἐπιτροπὴ, ἥτις νὰ ἐκκαθαρίσῃ ταύτας, καὶ ν' ἀφαιρέσῃ
μὲν αὐτὸ ἐκ τῶν ἀδίκως λαβόντων, ν' ἀπονείμῃ δὲ αὐτὸ εἰς τοὺς
στερουμένους τοῦτο ἀδίκως.

Ἐνταῦθα ὁ Πρόεδρος παρετήρησεν, ὅτι ἱκανὴν ὥραν γίνεται
συζήτησις, χωρὶς νὰ ὑπάρχωσιν ὑπ' ὄψιν τῶν πληρεξουσίων, οὔτε
τὸ καταστατικὸν τοῦ ἀριστείου διάταγμα, οὔτε τ' ἄλλα ἔγγραφα
τῶν ὁποίων ἐμνήσθησαν οἱ ἀγορεύσαντες· διὸ νομίζει, ὅτι ἔθελεν
εἶσθαι καλὸν τὸ νὰ διορισθῇ ἐπιτροπὴ, ἥτις νὰ συντάξῃ ἐπὶ τῇ
βάσει τῶν λεχθέντων κατάλληλον ψήφισμα καὶ νὰ υποβάλῃ αὐτὸ
εἰς τὴν σκέψιν τῆς Συνελεύσεως.

Ἡ Συνέλευσις παρεδέχθη, καὶ ἐπέτρεψεν εἰς τὸν Πρόεδρον νὰ
ὀνομάσῃ τὰ μέλη πενταμελοῦς ἐπιτροπῆς.

Ὀνομάσαντος δὲ τοῦ Προέδρου τοὺς ἐξῆς πληρεξουσίουις: Α.

Μεταξὺν, Π. Ρόδιον, Σ. Κοπνίτζαν, Φαρμάκην καὶ Παπνικολῆν, ἡ Συνέλευσις παρεδέχθη αὐτοὺς παμψηφαί.

Μετὰ ταῦτα ὁ Πρόεδρος ἀνήγγειλεν, ὅτι ἤδη ἄρχεται ἡ γενικὴ ἐπὶ τοῦ σχεδίου τοῦ νόμου τῶν ἐκλογῶν συζήτησις. Οἱ πληρεξούσιοι Γαλαξειδίου ἐπαρουσίασαν εἰς τὴν Προεδρίαν ἀναφορὰν, ἥτις θέλει ἀναγνωθῇ ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ.

Ὁ πληρεξούσιος Καλαβρύτων παρετήρησεν, ὅτι ἡ ἐναρξίς τῆς συζητήσεως τοῦ νόμου τῶν ἐκλογῶν δὲν θέλει ἐμποδίσαι βεβαίως τὴν ἐπὶ τοῦ Β. διαγγέλματος συζήτησιν, ἥτις ἄρχεται κατὰ τὰ προαποφασισθέντα αὔριον.

Ἐντεῦθεν μετέβη ἡ Συνέλευσις εἰς τὸ σχέδιον τοῦ νόμου τῶν ἐκλογῶν, καὶ ὁ εἰσηγητὴς αὐτοῦ λαβὼν τὸν λόγον, εἶπεν. Ὡς εἰσηγητὴς θέλω ἐκπληρώσει τὸ καθήκον τοῦτο, ἐκθέτων μὲν τὰς σκέψεις τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν βάσεων τοῦ προκειμένου σχεδίου καὶ τὰς ἐκ συμφώνου ἀποφάσεις αὐτῆς, ἀποδεικνύων δὲ τὰ ἀντικείμενα ἐφ' ὧν ἡ γνώμη τινῶν καὶ ἐμοῦ αὐτοῦ, ἦτο διάφορος ἐκείνης τῆς πλειοψηφίας.

Καὶ πρῶτον μὲν ἡ ἐπιτροπὴ ἐνησχολήθη εἰς τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀμέσου ἢ ἐμμέσου ἐκλογῆς. Ἀνεγνώρισε μὲν καὶ αὐτὴ τὴν ἄμεσον ἐκλογὴν ὡς κανονικωτέραν καὶ ὀρθοτέραν, ὡς ἐκφράζουσιν τελειότερον καὶ πιστότερον τὰς ἐπιθυμίας καὶ τὰς εὐχὰς τοῦ λαοῦ, διότι δὲν παρεμβαίνουν εἰς αὐτὴν ὡς εἰς τὴν ἐμμεσον ἄλλα πρόσωπα μεταξὺ τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ ἀντιπροσώπου, διότι αὐτὴ μὲν παρουσιάζει τὸν ἀντιπρόσωπον ὡς ἀντίγραφον τοῦ πρωτοτύπου, ἡ δὲ ἐμμεσος ὡς ἀντίγραφον ἀντιγράφου μὴ εἰκονίζον πιστῶς τὴν ὀρθότητα τοῦ πρωτοτύπου, παρεδέχθη ὁμως τὴν τελευταίαν διὰ τοὺς ἐξῆς λόγους·

1) Διότι παρδεχόμενοι τὴν ἄμεσον ἐκλογὴν, ἔπρεπε κατὰ φυσικὸν λόγον ν' ἀποκλείσωμεν τοῦ δικαίωματος τῆς ἐκλογῆς τὰς τινὰ τῶν ἀνθρώπων, οἵτινες δὲν παρέχουσιν ἀποχρῶσαν ἐγγύησιν ὡς ἐκ τῆς καταστάσεώς των ὅτι δύνανται νὰ κάμωσιν ἀνεξάρτητον τούτου χρῆσιν. Παντοῦ, ὅπου παρεδέχθησαν τὸν τρόπον τοῦτον τῆς ἐκλογῆς, ἔδωκαν τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκλέγειν εἰς ἐκείνους μόνον, οἵτινες, ἔχοντες εἰσόδημά τι ἐξ ἰδιοκτησίας ἢ βιομηχανίας, παρέχουσι τὴν δέουσαν περὶ τοῦ ἐξασκεῖν τὸ δικαίωμα τοῦτο τῆς ἀνεξαρτησίας των ἐγγύησιν· ἀλλὰ τὸ μόνον γνῶρισμα τούτου εἶναι ἡ φοροδοσία, τὸ ὅποιον ὁμως δὲν ἦτο δυνατόν νὰ δηλωθῇ καθ' ἣν περίστασιν ἀπαιτεῖται, ὡς πολλάκις ἡ Συνέλευσις ἐξεφράσθη, μεγίστη περὶ τὴν συγκάλεισιν τῶν Βουλευτῶν ταχύτης. Ἐπειδὴ φορολογικὰ εἰσθλία δὲν ὑπάρχουσιν, ἰδιωτῶν ὄντων τῶν ἐνυικιαστῶν, ἤθελε παρέλθει ἱκανὸς χρόνος

ἕως νὰ συνταχθῶσι καὶ πολὺ πλείων ἕως νὰ ἐξελεγχθῶσιν, ὁ δὲ παρὼν καιρὸς εἶναι κατεπείγων. Ἄλλη πρὸς τούτοις μεγάλη δυσκολία ἤθελεν εἶσθαι ἢ τῶν ἐνστάσεων, τῆς ὑποίας ἔχομεν μέχρι τοῦδε ἱκανὴν πείρην ἐκ τῆς ἐνεργείας τοῦ πολὺ μικροτέρου δικαιώματος τῶν δημοτικῶν ἐκλογῶν.

2) Διότι εἰς πολλὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος, οἷον εἰς τὴν Μάνην καὶ εἰς πολλὰς τῶν νήσων οἱ κάτοικοι σμικροτάτους φόρους πληρώνουσιν. Ἐπομένως πάντες οὗτοι ἤθελον στερηθῇ τοῦ τιμαλφούς τούτου δικαιώματος τῆς ἐκλογῆς. Τοῦτο λοιπὸν ἡ ἐπιτροπὴ ἠθέλησε ν' ἀποφύγῃ διὰ τῆς ἐμμέσου ἐκλογῆς, ἔχουσα μάλιστα ὑπ' ὄψιν ἐκτὸς τῶν ἄλλων καὶ τὴν ἠθικὴν τοῦ λαοῦ κατάστασιν ὡς ἐκ τῆς γανομένης μεταβολῆς.

3) Διότι τοῦ γνωρίσματος τούτου τῆς ἀνεξαρτησίας ἔπρεπε φυσικῶς τῷ λόγῳ νὰ προηγηθῇ ἡ διανομὴ τῆς γῆς, ὥστε πάντες καὶ αὐτοὶ οἱ ἐπὶ ἐθνικῶν γαιῶν καλλιεργοῦντες νὰ καταστῶσιν ἰδιοκτῆται· ἄλλως πολλοὶ ἤθελον στερηθῇ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐκλογῆς· ἂν δέ τις ἤθελε προτείνῃ, ἵνα δοθῇ τὸ δικαίωμα τῆς ἐκλογῆς εἰς τοὺς χωρικοὺς τοὺς καλλιεργοῦντας τοὺς ἀγροὺς, τότε ἡ τάξις αὐτῶν ἤθελεν ὑπερισχύσει, διότι αὐτοὶ πληρώνουσι μείζονας φόρους τῶν κατοίκων τῶν πόλεων, καὶ οὕτως ἡ ἐκλογὴ ἤθελε φέρει αὐτὸ τὸ οὐσιῶδες ἔλλειμμα.

4) Παρὰδεχόμενοι τὴν ἄμεσον ἐκλογὴν, ἔπρεπε νὰ συστήσωμεν καὶ κέντρον ἐλεγκτικὸν ἀνὰ πᾶσαν ἐπαρχίαν· ἀλλ' ἡ ἐκ μακρῶν ἀποστάσεων μετάβασις ἤθελε φέρει μεγάλην ἀνησυχίαν καὶ προσβολὴν εἰς τοῦ κράτους τὴν ἀσφάλειαν.

Οὗτοι οἱ λόγοι ἔπεισαν τὴν ἐπιτροπὴν νὰ προτιμήσῃ τὴν ἐμμέσον τῆς ἀμέσου ἐκλογῆς. Μετὰ ταῦτα ἡ ἐπιτροπὴ ἐσκέφθη περὶ τῆς περιφερείας τῆς γῆς, γῆν ἥτις ἤθελε πέμπει ἓνα Βουλευτὴν, καὶ παρεδέχθη τὴν νεωτέραν διαίρεσιν, καθὼς λογικωτέραν, ὥστε ἐκάστη ἐπαρχία, ἔχουσα ἐπαρχιακὸν συμβούλιον, νὰ πέμπῃ ἓνα Βουλευτὴν.

Ἐνησχυλήθη ἔπειτα εἰς τὸν προσδιορισμὸν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν Βουλευτῶν, τὸν ὁποῖον ὥρισεν ὅχι κατ' ἀριθμητικὴν ἀναλογίαν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν Βουλευτῶν πρὸς τὸν πληθυσμὸν, ἀλλὰ ἔχουσα ὑπ' ὄψιν τὸν ἐθνικὸν τῆς Βουλῆς προορισμὸν· ἐνίοτε συμβαίνει ὥστε μικραὶ φιλοτιμίαι νὰ ὑπερισχύσωσιν ἐντὸς ὀλιγομελοῦς σώματος. Τούτου ἕνεκεν ἡ ἐπιτροπὴ ἔθεσεν, ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν Βουλευτῶν πρέπει νὰ ᾖ περὶ τοὺς ἑκατὸν.

Εἰς τὸν Β' τίτλον ἐπραγματεύθη περὶ ἐκλεκτικῆς ἱκανότητος, τουτέστι ποῖα προσόντα θέλουσιν ἔχει οἱ ἐκλογεῖς· εἰς δὲ τὸν Γ' τὸ περὶ συντάξεως ἐκλεκτικοῦ. Ἄλλοτε αἱ ἐκλογαὶ ἐγίνοντο

ἄνευ τοιούτου καταλόγου, τοῦ ἱερέως συντάττοντος αὐτόν, καὶ ἐντεῦθεν προέκυπτον πάμπολλαι καταχρήσεις, τὰς ὁποίας διὰ τοῦ μέρους τούτου ἠθέλησε νὰ προλάβῃ ἡ ἐπιτροπή· ἐγὼ ὅμως κατὰ τοῦτο δὲν εὗρέθην σύμφωνος, ὥς καὶ ἄλλα τινὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ ἐν δέοντι θέλω ἐκθέσει τοὺς λόγους.

Εἰς δὲ τὸν Δ'. τίτλον διέλαβε περὶ τῶν πρωτοσυνόδων, ἀποφασίσα πολλά ἀντικείμενα κατὰ πλειονοψηφίαν. Ταῦτα δὲν ἔχουσιν ἄλλο ἐλάττωμα, εἰμὴ τὸ ὅτι δύναται ἐκ τούτων νὰ προκύψῃ βραδύτης· ἀλλ' ἡ διόρθωσις αὐτῶν εἶναι εὐκολος, καὶ ἐν δέοντι θέλει ὑποβάλλει δύο ἢ τρία ἄρθρα ἐπὶ τούτου.

Εἰς δὲ τὸν Ζ'. ἐπραγματεύθη τὸ περὶ ἐκλογῆς Βουλευτῶν. Ἐπὶ τέλους ἔθεσεν εἰδικὰς τινὰς διατάξεις, οἷον περὶ τοῦ πανεπιστημίου, τὸ ὁποῖον ἀναγνώρισεν ἡ Συνέλευσις ὡς ἠθικὸν ὄν, ἀπεφάσισεν ἵνα πέμπῃ Βουλευτὴν· καὶ αὗται δὲν ἐγένοντο συμφώνως μὲ τὰς εὐχάς μου, διότι νομίζω ὅτι ἡ ἐπιτροπή ἐξέτεινεν ἐπὶ πολὺ τὴν γνώμην τῆς Συνελεύσεως.

Μετὰ τὸν εἰσηγητὴν παρετήρησεν ἕτερος τῶν πληρεξουσίων, ὅτι ἠθελεν εἶσθαι καλῆτερον τὸ νὰ γίνωσιν αἱ ἐκλογαὶ τῶν Βουλευτῶν τῆς πρώτης Βουλευτικῆς Συνόδου κατὰ τὸν πρῶτον νόμον, ὅστις εἶναι καὶ ἀπλούστερος, διότι τοῦ ἤδη συνταχθέντος ἡ ἐφαρμογὴ δὲν εἶναι εὐκολος.

Ἄλλος δὲ ἀναστὰς, εἶπεν· ὁ εἰσηγητὴς ἐξέθηκε μὲ σαφήνειαν τοὺς λόγους διὰ τοὺς ὁποίους ἡ ἐπιτροπή παρεδέχθη τὸ τῆς ἐμμέσου ἐκλογῆς σύστημα, ἂν καὶ τὸ τῆς ἀμέσου ᾖναι ὀρθότερον καὶ πλέον σύμφωνον μὲ τὸ τῆς ἀντιπροσωπείας σύστημα. Πολλοὶ εἰσὶ τῷ ὄντι οἱ λόγοι, οἵτινες συνισῶσι τὴν ἄμμεσον ἐκλογὴν ὡς προκριτωτέραν καὶ καλητέραν, ἀλλ' αἱ περιστάσεις εἰς τὰς ὁποίας εὐρισκόμεθα μᾶς ἀναγκάζουσι νὰ παραδεχθῶμεν τὴν ἔμμετον· ἃς πράττωμεν λοιπὸν τοῦτο, ἃς παραδεχθῶμεν τὸ τῆς ἐμμέσου ἐκλογῆς σύστημα διὰ τὴν παροῦσαν Βουλευτικὴν σύνοδον, ἐκφράζοντες ὅμως συγχρόνως μὲ γενικὸν τρόπον τὴν ἐπιθυμίαν μας τοῦ νὰ τεθῇ εἰς ἐνέργειαν παρὰ τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας τὸ τῆς ἀμέσου σύστημα, ἅμα ἠθελον τὸ ἐπιτρέψῃ αἱ τοῦ τόπου περιστάσεις.

Εἰς δὲ πρὸς τὴν ὑφὴν τοῦ νομοσχεδίου, νομίζω καὶ ἐγὼ, ὅτι οἱ πολλοὶ τύποι τοὺς ὁποίους περιέχει εἶναι θανάσιμον αὐτοῦ ἐλάττωμα διὰ τὴν βραδύτητα, ἥτις θέλει προξενηθῇ ὡς ἐκ τούτου. Τὸ ἐπ' ἐμὲ νομίζω θανάσιμον ἐλάττωμα καὶ τὴν μετοχὴν τῶν δημοτικῶν ἀρχῶν εἰς τὰς πρωτοσυνόδους, τὴν ὁποίαν ἡ ἐπιτροπή παρεδέχθη. Τὸ τοιοῦτον πρέπει ν' ἀποφύγωμεν παντὶ σθένει, διότι καμμία ἀνάγκη τῆς μετοχῆς αὐτῆς δὲν ὑπάρχει, πάντες δὲ γνωρίζομεν τὴν κατὰστασιν τῶν δημοτικῶν μας